

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА**

Випуск 16

(жовтень – грудень 2009 р.)

Київ – 2009

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

Р45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України

Р45 **Реферативний** огляд європейського права / За заг. ред. В.О. Зайчука. –
Вип. 16. – К., 2009. – 121 с.

ISBN 966-7024-94-6

Серію «Реферативний огляд європейського права» підготовлено Інститутом законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та судової практики ЄС.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

РЕЗЮМЕ ЗБІРНИКА

У першому розділі огляду подаються анотації новоухвалених актів Ради Європи. Зокрема, у четвертому кварталі 2009 року увагу РЄ було зосереджено на питаннях необхідності здійснення перехідної реформи Ради безпеки ООН та проблемі світових водних ресурсів.

Окремі рекомендації ПАРЄ покликані сприяти захисту прав жінок-мігрантів, залученню європейських діаспор та інтеграції мігрантів в Європі.

Другий розділ містить анотації директив, регламентів та рішень інституцій Європейського Союзу, а також інших документів ЄС, що були прийняті у цей період.

Третій розділ збірника присвячено судовій практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. За липень – вересень 2009 року Європейський суд з прав людини ухвалив 56 рішень (54 – англійською та 2 – французькою мовами) за скаргами громадян України на порушення прав на справедливий судовий розгляд, що здебільшого стосувалися невиконання рішень національних судів та затягування судових проваджень. Загалом за 2009 рік судом було ухвалено по суті 126 рішень за скаргами громадян проти України (у 2008 – 110, у 2007 – 108).

Четвертий розділ огляду містить резюме матеріалів щодо результатів шведського головування в ЄС, саміту Україна – ЄС, а також новоухваленого Лісабонського договору. У розділі також представлені результати Копенгагенського саміту країн – членів ООН, присвяченого глобальним змінам клімату.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ.....	12
I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ	14
ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ.....	14
<i>Резолюція 1683 (2009) від 29 вересня 2009 р. «Війна між Грузією та Росією: один рік потому»</i>	<i>14</i>
<i>Резолюція 1688 (2009) від 1 жовтня 2009 р. «Реформа Організації Об'єднаних Націй та держави – члени Ради Європи».....</i>	<i>14</i>
<i>Резолюція 1693 (2009) від 2 жовтня 2009 р. «Вода: стратегічний виклик для Середземноморського басейну».....</i>	<i>15</i>
<i>Резолюція 1694 (2009) від 2 жовтня 2009 р. «На шляху до нового управління океаном»</i>	<i>16</i>
<i>Резолюція 1696 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Залучення європейських діаспор: необхідність державного і міждержавного реагування».....</i>	<i>17</i>
<i>Резолюція 1697 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Жінки-мігранти – категорія населення, що перебуває під особливим ризиком побутового насильства»</i>	<i>18</i>
<i>Рекомендація 1888 (2009) від 2 жовтня 2009 р. «До нового управління океаном».....</i>	<i>19</i>
<i>Рекомендація 1890 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Залучення європейських діаспор: необхідність державного і міждержавного реагування».....</i>	<i>20</i>
<i>Рекомендація 1891 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Жінки-мігранти – категорія населення, що знаходиться під особливим ризиком побутового насильства»</i>	<i>21</i>
<i>Рекомендація 1892 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Про внесок Ради Європи у розвиток Європейського простору вищої освіти»</i>	<i>21</i>
ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ	23
<i>Рекомендація (2009)8 від 21 жовтня 2009 р. «Про сприяння повному залученню завдяки «Універсальному дизайну»».....</i>	<i>23</i>
II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	24

Регламент (ЄС) № 1005/2009 Європейського Парламенту та Ради від 16 вересня 2009 року про речовини, що руйнують озоновий шар (нова редакція).....	24
Регламент (ЄС) № 1060/2009 Європейського Парламенту та Ради від 16 вересня 2009 року про кредитно-рейтингові агентства.....	24
Регламент Ради (ЄС) № 1099/2009 від 24 вересня 2009 року про захист тварин під час забою	25
Директива 2009/133/ЄС від 19 жовтня 2009 року про спільну систему оподаткування, що застосовується у разі злиття, поділу, часткового поділу, передачі активів та обміну акціями стосовно товариств різних держав-членів та до переведення зареєстрованого офісу ЄТ та ЄКТ між державами-членами (кодифікована версія).....	25
Регламент Ради (ЄС) № 1061/2009 від 19 жовтня 2009 року, що встановлює спільні правила для експорту (кодифікована версія)	26
Директива 2009/125/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року, що встановлює рамки для запровадження вимог до екодизайну продукції, пов'язаної з використанням електроенергії.....	26
Директива 2009/128/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року, що встановлює рамки для дій Співтовариства, спрямованих на досягнення сталого використання пестицидів.....	27
Рішення № 1041/2009/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року про заснування аудіовізуальної програми співпраці з експертами з третіх країн (МЕДІА Мундус).....	27
Регламент (ЄС) № 1069/2009 Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року, що встановлює правила охорони здоров'я стосовно тваринних субпродуктів та похідних продуктів, не призначених для людського споживання, та скасовує Регламент (ЄС) № 1774/2002 (Регламент про тваринні субпродукти).....	28
Директива 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року про започаткування та ведення підприємницької діяльності у сфері страхування та перестраховування	28

<i>Регламент (ЄС) № 66/2010 Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року про екомаркування Європейського Союзу.....</i>	<i>29</i>
<i>Рішення Ради від 26 листопада 2009 року про укладення Європейським Співтовариством Конвенції ООН про права інвалідів (2010/48/ЄС).....</i>	<i>29</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 1151/2009 від 27 листопада 2009 року про встановлення особливих умов, що регулюють імпорт соняшникової олії з України, з огляду на ризик забруднення мінеральною олією та скасування Рішення 2008/433/ЄС.....</i>	<i>30</i>
<i>Рішення Комісії від 30 листопада 2009 року про визначення перших регіонів для початку функціонування Візової інформаційної системи (ВІС) (2010/49/ЄС)</i>	<i>30</i>
<i>Директива 2009/147/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 30 листопада 2009 року про охорону диких птахів (кодифікована версія).....</i>	<i>31</i>
<i>Директива 2009/148/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 30 листопада 2009 року про захист працівників від ризиків на робочому місці, пов'язаних із впливом азбесту.....</i>	<i>31</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) № 1217/2009 від 30 листопада 2009 року, що створює мережу зі збору звітних даних про доходи та бізнес-операції сільськогосподарських холдингів в Європейському Співтоваристві.....</i>	<i>32</i>
<i>Регламент (ЄС) № 1223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 30 листопада 2009 року про косметичну продукцію (нова редакція).....</i>	<i>32</i>
<i>Регламент Ради (ЄС) № 1225/2009 від 30 листопада 2009 року про захист від демпінгового імпорту з країн – не членів Європейського Співтовариства (кодифікована версія)</i>	<i>33</i>
<i>Рішення Комісії від 30 листопада 2009 року про заснування Комітету експертів Європейського Союзу з рідкісних захворювань (2009/872/ЄС).....</i>	<i>33</i>
<i>Рішення Ради 2009/968/ЮВС від 30 листопада 2009 року щодо ухвалення правил конфіденційності інформації Європолу</i>	<i>34</i>
<i>Рішення Комісії від 16 грудня 2009 року, що закріплює настанови для управління Системою Співтовариства зі швидкого [обміну] інформацією «РАПЕКС», створеною згідно зі статтею 12, та процедури повідомлення, запровадженої</i>	

<i>згідно зі статтею 11 Директиви 2001/95/ЄС (Директива про загальну безпечність продукції) (2010/15/ЄС).....</i>	<i>34</i>
<i>Рішення Комісії від 18 грудня 2009 року про створення групи експертів з технічних консультацій щодо Схеми «Шкільний фрукт» (2009/986/Євросоюз).....</i>	<i>35</i>
III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	36
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГВОЗДЄЦКІЙ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 28070/04).....</i>	<i>36</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГЛУШКО проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 22358/06).....</i>	<i>37</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУБОВІК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заяви № 33210/07 та № 41866/08).....</i>	<i>38</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОМНАЦЬКИЙ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 40753/07).....</i>	<i>40</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОРНІЙЧУК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 28808/07).....</i>	<i>41</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРІВЄНКО проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 19547/06).....</i>	<i>42</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НІЧІТАЙЛОВ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 36024/03).....</i>	<i>43</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОХРІМЄНКО проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 53896/07).....</i>	<i>45</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПОЛІЩУК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 21231/04).....</i>	<i>47</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РОТАР проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 34126/05).....</i>	<i>48</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУКАС проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 15879/06).....</i>	<i>49</i>

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОЛОМАТІН проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 8191/04).....	50
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТОРОЖУК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 2387/06).....	51
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЧАЙКОВСКИЙ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 2295/06).....	52
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШЕБАНОВ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 30664/05).....	54
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШЕПЄЛЄВА проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 14403/04).....	55
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЮРІЙ НІКОЛАЄВІЧ ІВАНОВ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 40450/04).....	57
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГЛІНОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 13693/05).	59
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАБОУЛОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява №41015/04).....	61
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОРАБЕЛЬНИКОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 29860/05).....	63
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛАЗАРЕНКО проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 26885/05).....	64
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛАЗАРУК проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 6261/04)...	65
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОЛЄГ КОЛЄСНІК проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 17551/02).....	66
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САВІНСКИЙ ТА ШЕВЧЕНКО проти України» від 19 листопада 2009 р. (заяви № 34168/05 та № 45750/07).....	68
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СКАЛОУХОВ ТА ІНШІ проти України» від 19 листопада	

2009 р. (заяви № 8107/06, № 8473/06, № 8475/06, № 15941/06 та № 32116/06)	69
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТВЄРДОХЛЄБОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 27341/05).....	71
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТЄЛЄГІНА проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 2035/03)...	73
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БЕНДРИТ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №1661/04).....	74
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БІЛЄЦКАЯ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №25003/06).....	76
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВАСІЛЬЧУК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №31387/05)	77
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГІМАДУЛІНА ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 30675/06, № 30785/06, № 32818/06, № 34468/06 та № 49001/06)	79
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГОНЧАРОВ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №7867/06)	80
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУДНИК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №17985/04).....	81
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІВАН ПАНЧЕНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №10911/05)	83
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІЛЬЧИШИН ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 8802/07, № 8729/07, № 8739/07, № 8991/07, № 8996/07, № 9447/07 та № 10058/07)	86
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАРПУХАН ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 45524/05, № 39316/07, № 39326/07, № 39329/07, № 39331/07, № 39332/07, № 39333/07, № 39335/07, № 39337/07, № 39339/07, № 39342/07, № 39360/07, № 39407/07, № 39411/07, № 39418/07, № 39422/07, № 39426/07, № 39429/07, № 39433/07 та № 45858/07).....	87

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАСЯНЧУК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №4187/05).....	89
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОКТИШ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №43707/07)	90
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРЕЙДІЧ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №48495/07)	92
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КУЦЕНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №41936/05)	94
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛОГАЧОВА ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 4510/05, № 13273/05, № 26704/06 та № 30757/06)	95
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАЦЮК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №1751/03).....	97
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІРОНЕНКО ТА МАРТЕНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №4785/02).....	98
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІХАЙЛЮК ТА ПЕТРОВ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №11932/02).....	100
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОСОКІН ТА ОСОКІНА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 8437/06 та № 8470/06).....	101
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАНОВ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №21231/05)	103
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РАМУС ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 11867/08, № 11868/08, № 28969/08, № 28971/08, № 28979/08 та № 37484/08).....	104
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САВУЛА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява № 12868/05).....	105
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЕРГЕЄВА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №43798/05)	106
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СКРИПЕЦЬ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява № 41236/06).....	107
Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТАМАРА ВАСІЛЬЄВНА ЛЄН ТА ГРІГОРІЙ КУЗМІЧ ЛЄН проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява № 852/05).....	109

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАГІН проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №20437/05).....</i>	<i>110</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАСТІН ТА ШАСТІНА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №12381/04)</i>	<i>111</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЯНГОЛЄНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №14077/05)</i>	<i>112</i>
IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	115
<i>Лісабонський договір вступає у дію</i>	<i>115</i>
<i>Саміт Україна – ЄС.....</i>	<i>117</i>
<i>Результати шведського головування в ЄС.....</i>	<i>118</i>
<i>ЄС про «слабку» угоду зі змін клімату, підписану у Копенгагені</i>	<i>120</i>

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

Договір ЄС – Договір про заснування Європейського Співтовариства.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Європейської Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік під головуванням керівника держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засноване згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном «Європейський Союз», тепер він застосовується для позначення міждержавного об'єднання держав-членів, які утворюють Європейський Союз.

Європейський суд – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з Атомної Енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі, а також Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх узагальнено називають «Європейське Співтовариство». Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з вугілля та сталі припинило існування, фактично залишилося два Європейських Співтовариства.

ЄЕП – Європейський економічний простір.

ЄП – Європейський Парламент. Одна з п'яти інституцій (разом із Радою, Комісією, Судом та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства. Є асамблеєю представників держав – членів ЄС, обирається прямим загальним голосуванням.

ЄПС – Європейська політика сусідства.

ЄПБО – Європейська політика безпеки та оборони.

ЄС – Європейський Союз. Заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС).

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія (Європейська Комісія) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

МОМ – Міжнародна організація міграції.

МОП – Міжнародна організація праці.

НАТО – Організація Північноатлантичного договору.

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

РБ ООН – Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

РЄ – Рада Європи.

СЕР – Світова енергетична рада.

СЄД – Серія Європейських Договорів Ради Європи.

СЗБП – Спільна зовнішня та безпекова політика («другий стовп» Європейського Союзу).

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейських Співтовариств. Одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

«Тройка» (ЄС) – складається з держави-члена, яка головує в Раді, держави-члена, яка головувала попередні шість місяців та держави-члена, яка головуватиме наступні шість місяців. Термін походить від назви старовинної руської запряжки з трьох коней.

ЮВС – співпраця у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС) (Частина VI Договору ЄС), що разом з Європейськими Співтовариствами й спільною зовнішньою та безпековою політикою (СЗБП) є одним із «трьох стовпів» підвалин «архітектури» об'єднаної Європи, визначених Договором ЄС. Основною метою співпраці у сфері ЮВС є практичне втілення принципу вільного пересування осіб.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ

Резолюція 1683 (2009) від 29 вересня 2009 р. «Війна між Грузією та Росією: один рік потому»

Resolution 1683 (2009) The war between Georgia and Russia: one year after

Прийняттям цього документа Парламентська асамблея привернула увагу до невирішених проблем стосовно виконання міжнародних зобов'язань, які взяли на себе сторони конфлікту після його завершення. Зазначається, що Росія, на відміну від Грузії, не виконала значний обсяг цих зобов'язань.

Асамблея підкреслює свою стурбованість напруженістю і провокаціями вздовж кордонів Південної Осетії та Абхазії, що, на думку парламентарів, дестабілізує ситуацію в усьому регіоні. У зв'язку з цим Асамблея висловлюється за доцільність направлення до регіону спостерігачів Європейського Союзу та міжнародного миротворчого контингенту, а також безперешкодного передання гуманітарної допомоги мешканцям усіх постраждалих регіонів. Також парламентарі наголосили на необхідності розпочати формальну процедуру встановлення вірогідних злочинів, що були скоєні під час війни та після неї.

Крім іншого, Асамблея запропонувала Венеціанській комісії вивчити проект змін до Закону РФ про оборону, а Моніторинговому комітету ПАРЄ продовжити контроль за виконанням Грузією та Росією відповідних зобов'язань.

Резолюція 1688 (2009) від 1 жовтня 2009 р. «Реформа Організації Об'єднаних Націй та держави – члени Ради Європи»

Resolution 1688 (2009) United Nations reform and the Council of Europe member states

Цим документом ПАРЄ, підкреслюючи надзвичайно важливу роль Організації Об'єднаних Націй у попередженні загроз миру, мирному вирішенні конфліктів та встановленні атмосфери довіри на пост-конфліктних територіях, висловила переконання у необхідності невідкладного реформування цієї організації з метою

забезпечення прозорості, підзвітності та здатності відповідати викликам сьогодення.

У цьому контексті наголошується на важливості поглиблення демократичного характеру ООН, насамперед шляхом запровадження її парламентського виміру.

ПАРЄ у світлі зазначеного вище рекомендувала державам – членам РЄ досягти спільної позиції щодо:

- здійснення перехідної реформи РБ ООН, суть якої полягає у запровадженні нової категорії тимчасових членів, термін повноважень яких буде довшим, ніж у сучасній системі;

- запровадження заборони права вето у разі наявності реальної чи потенційної серйозної та широко розповсюдженої загрози порушення прав людини;

- реформування методів роботи самої РБ;

- вдосконалення взаємодії між РБ та ГА;

- співпраці у питаннях узагальнення всіх своїх пропозицій стосовно реформування ООН.

Резолюція 1693 (2009) від 2 жовтня 2009 р. «Вода: стратегічний виклик для Середземноморського басейну»

Resolution 1693 (2009) Water: a strategic challenge for the Mediterranean Basin

Парламентська асамблея, нагадуючи, що три мільярди людей у світі не мають доступу до питної води, підкреслює, що саме доступ до води повинен бути визнаний основним правом людини. Асамблея переконана в тому, що критична нестача води у північній, південній Європі та регіонах Середземноморського басейну, яка викликана надмірною експлуатацією водних ресурсів, інтенсивними землеробством і урбанізацією, створює значну небезпеку для майбутнього людства. Тому держави повинні запровадити спільне управління транскордонними річками і водоносними горизонтами.

ПАРЄ рекомендує урядам вжити необхідних заходів для забезпечення кожної людини доступом до води і каналізації, невідкладно надати сприяння трансрегіональному та транскордонному співробітництву у сфері водних ресурсів,

передачі технологій щодо опріснення води та утилізації стічних вод, підвищувати обізнаність про водні ресурси, розробити науково-дослідні програми з метою створення європейської бази даних стану водних ресурсів, використовувати можливості водних ресурсів як теплових і відновлюваних джерел енергії, розробити екологічно безпечні програми управління водними ресурсами, децентралізувати систему управління водними ресурсами, надавши місцевим та регіональним органам влади необхідні юридичні повноваження і фінансові ресурси, створити центри підготовки кадрів у сфері водних ресурсів та водних технологій.

Асамблея рекомендує Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи організувати точне оцінювання потреб у воді в муніципалітетах і регіонах та підготувати відповідний посібник, а також сприяти розширенню співробітництва між органами місцевої та регіональної влади для активізації обміну інформацією й поширення знань про водні ресурси.

Резолюція 1694 (2009) від 2 жовтня 2009 р. «На шляху до нового управління океаном»

Resolution 1694 (2009) Towards a new ocean governance

У цьому документі Парламентська асамблея висловлює глибоку стурбованість екологічним станом океанів, які покривають дві третини поверхні Землі. ПАРЄ зокрема наголошує, що зміна клімату і парниковий ефект тісно взаємопов'язані з океанічними процесами, які призводять до шкідливих наслідків: підвищення рівня моря, зміни морських течій, диспропорції в екосистемах, скорочення біорізноманіття та популяції деяких видів риб і зниження спроможності океанів поглинати вуглекислий газ.

Крім того, Асамблея закликає держави-члени та держави, що не є членами РЄ, вжити заходів з підвищення інформованості громадськості про проблеми та потенціал океанів, допомогти менш розвиненим країнам в управлінні ресурсами океану, запровадити комплексну морську політику, засновану на принципах Європейського Союзу «Синя книга», сприяти ґрунтовним науковим дослідженням та співробітництву для спільного використання й моніторингу даних про океани.

Асамблея наполягає на належному виконанні конвенцій з морського права, зокрема Конвенції ООН з морського права 1982 р., і закликає держави-члени та інші держави, які цього ще не зробили, до її підписання або ратифікації.

Резолюція 1696 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Залучення європейських діаспор: необхідність державного і міждержавного реагування»

Resolution 1696 (2009) Engaging European diasporas: the need for governmental and intergovernmental respons

Цим документом ПАРЄ наголошує на необхідності зосередитися на розробці сучасної міграційної політики як одного зі шляхів зміцнення ролі діаспор, та пропонувати політичні стимули громадам діаспор або їх представникам, які бажають брати участь у розбудові та розвитку своєї батьківщини.

Асамблея закликає держави-члени, що є країнами походження мігрантів, до запровадження ряду відповідних стимулів, а саме: у сфері громадянських і політичних прав мігрантів (збереження права голосу, залучення до процесу прийняття політичних рішень, створення т.зв. дорожньої карти та міністерств представників для діаспор); повернення (сприяння поверненню і адаптації діаспор до країн свого походження, полегшення мобільності діаспор, сприяння у «припливі мізків»); економічних прав (уникнення застосування подвійного оподаткування, збереження рахунків, кредитів, соціального страхування, підприємницької діяльності); освіти (визнання дипломів і сертифікатів освіти, отриманих за межами країни походження).

Державам-членам, що є країнами призначення міграції, пропонується переглянути міграційну політику, розглянути можливість надання трудящим-мігрантам права голосу і балотування під час місцевих і регіональних виборів, надати можливість необмеженого пересування між країнами походження мігрантів та країнами призначення міграції, сприяти підвищенню кваліфікації та інтеграції трудящих-мігрантів.

Крім того, Асамблея закликає міжнародні організації, зокрема МОМ та МОП, уточнити концепції, класифікації та визначення поняття діаспори, сприяти співробітництву як між організаціями

діаспор, так і між академічними закладами, що займаються проблемами міграції.

Резолюція 1697 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Жінки-мігранти – категорія населення, що перебуває під особливим ризиком побутового насильства»

Resolution 1697 (2009) Migrant women: at particular risk from domestic violence

У цьому документі Парламентська асамблея підкреслює, що жінки-мігранти в Європі зазнають подвійної дискримінації, яка ґрунтується як на ознаках статі, так і на ознаках походження. У зв'язку з цим Рада Європи наголошує на необхідності захисту потерпілих, судового переслідування осіб, винних у насильстві, та запобігання насильству щодо жінок.

Асамблея рекомендує державам-членам прийняти відповідні стратегію та політику у сфері попередження та боротьби з побутовим насильством. Зокрема, рекомендовано забезпечити:

- прийняття адекватних програм та планів дій, що стосуються потреб жінок-мігрантів, які є жертвами насильства;
- збір статистичних даних щодо фактів згаданого насильства;
- захист і реабілітацію жертв з громад мігрантів, у т.ч. шляхом надання індивідуального правового статусу жінці-мігранту;
- надання належної психологічної та реабілітаційної допомоги, а також послуг з усного перекладу;
- участь чоловіків у стратегії боротьби з насильством щодо жінок у громадах мігрантів;
- підтримку неурядовим організаціям, що займаються питаннями побутового насильства;
- формування ефективної політики щодо інтеграції мігрантів у суспільства країн їх перебування та боротьби з расизмом і ксенофобією;
- поширення інформації про законодавчі гарантії гендерної рівності для іноземних громадян, особливо жінок, які проживають у державах – членах Ради Європи.

Рекомендація 1888 (2009) від 2 жовтня 2009 р. «До нового управління океаном»

Recommendation 1888 (2009) Towards a new ocean governance

Парламентська асамблея, посилаючись на Резолюцію 1694 (2009) «На шляху до нового управління океаном» та пропозиції, висловлені у «Синій книзі» 2007 р. під назвою «Інтегрована морська політика Європейського Союзу», закликає Європу до якомога швидшого узгодження політики і дій, спрямованих на загальне бачення ролі океанів у майбутньому людства.

З огляду на зростання небезпеки на морі та нелегальної імміграції, торгівлі людьми і піратства, Асамблея підкреслює необхідність вжиття заходів щодо забезпечення соціальних прав моряків, визначених Європейською соціальною хартією, а також встановлення стандартів щодо морської безпеки та забруднення.

ПАРЄ також відзначає занадто інтенсивну експлуатацію Арктики і Гренландії, що може призвести до тяжких наслідків для навколишнього середовища і зміни клімату в цілому.

Тому Асамблея закликає Комітет міністрів визначити правові та інституційні рамки для запровадження нового управління океаном та готова брати участь у цій роботі. Крім того, Асамблея рекомендує Комітету міністрів закликати уряди держав-членів взяти участь у міждержавному проекті «EurOcean» та сприяти створенню і належному управлінню морськими районами, що охороняються.

Асамблея також закликає Конгрес місцевих та регіональних влад до належного обміну інформацією й управління морями й океанами на регіональному рівні, розробки інформаційно-просвітницьких програм із захисту і збереження океанів та їх потенціалу, а також схвалення політики управління береговою лінією, очищенням стічних вод, наглядом за економічною діяльністю та збереженням водойм.

Рекомендація 1890 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Залучення європейських діаспор: необхідність державного і міждержавного реагування»

Recommendation 1890 (2009) Engaging European diasporas: the need for governmental and intergovernmental respons

Цим документом Парламентська асамблея привертає увагу до проблеми управління міграцією та сприяння інтеграції мігрантів в Європі.

Асамблея рекомендує Комітету міністрів сконцентрувати зусилля для гармонізації та послідовної лібералізації відповідного законодавства держав-членів на основі загальних принципів захисту прав людини. Зокрема, рекомендовано прискорити ратифікацію Європейської конвенції про правовий статус трудящих-мігрантів, Європейської конвенції про громадянство і Конвенції про участь іноземців у суспільному житті на місцевому рівні.

При цьому Європейському комітету експертів з питань міграції рекомендовано:

- визначити статус, права та обов'язки діаспор в Європі, як у країнах походження, так і в країнах, що їх приймають ;
- розробити керівні принципи політики активізації участі європейських діаспор у реалізації проектів з розвитку в країнах походження;
- вивчити досвід держав-членів у створенні державних установ для діаспор та надання їх представникам права голосу й інших політичних прав;
- допомогти державам-членам розвивати партнерські відносини між діаспорами, а також між країнами походження мігрантів і країнами, що їх приймають;
- розробити і впровадити пан'європейську гармонізовану систему збирання статистичних даних про громадян держав – членів Ради Європи, які живуть в інших країнах;
- сприяти створенню Ради європейців за кордоном як органу, який під егідою Ради Європи представлятиме європейську діаспору на загальноєвропейському рівні та регулярно організовуватиме форум європейців за кордоном.

Рекомендація 1891 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Жінки-мігранти – категорія населення, що знаходиться під особливим ризиком побутового насильства»

Recommendation 1891 (2009) Migrant women: at particular risk from domestic violence

Парламентська асамблея підкреслює, що будь-які форми насильства щодо жінок, включаючи побутове насильство, неприйнятні, оскільки є грубим порушенням основних прав жінок-мігрантів та жінок іммігрантського походження.

Тому Асамблея пропонує Комітету міністрів включити до майбутньої спеціальної конвенції Ради Європи положення про тяжкі й найбільш поширені форми насильства щодо жінок, побутове насильство, так звані злочини проти честі й каліцтво жіночих статевих органів (відповідно до рекомендації Асамблеї 1847 (2008)), а також положення про міжнародне судове співробітництво у кримінальних справах.

При цьому рекомендовано враховувати специфічні потреби жінок-мігрантів і передбачити обов'язок держав, що будуть сторонами майбутньої конвенції:

- гарантувати захист їх основоположних прав;
- забезпечити доступ до засобів захисту й реабілітації;
- сприяти інтеграції у суспільство та захисту ізольованих і найбільш вразливих жінок-мігрантів.

Асамблея також закликає Європейський центр з питань глобальної взаємозалежності і солідарності («Центр Північ-Південь») зміцнити програми співробітництва щодо боротьби з насильством за ознакою статі й сприяти діалогу між країнами еміграції та імміграції для узгодження спільної стратегії боротьби з гендерним насильством.

Рекомендація 1892 (2009) від 20 листопада 2009 р. «Про внесок Ради Європи у розвиток Європейського простору вищої освіти»

Recommendation 1892 (2009) The contribution of the Council of Europe in the development of the European Higher Education Area

У цьому документі ПАРЄ, посилаючись на ряд актів РЄ щодо європейського виміру у сфері вищої освіти – Європейську культурну конвенцію, Лісабонську конвенцію про визнання

кваліфікацій у сфері вищої освіти та ін., наголошує на важливості консолідації зусиль європейських держав з метою активізації сприяння становленню Європейського простору вищої освіти, який є основою Болонського процесу.

У зв'язку з цим Асамблея визначає необхідні умови для створення такого простору, підкреслює важливість налагодження стабільної роботи секретаріату Болонського процесу, що вимагає належної фінансової підтримки з боку європейських інституцій, закликає парламенти європейських країн очолити процес обговорення проблем розвитку системи вищої освіти, розробити та прийняти необхідне законодавство, відзначає необхідність розширення міжнародної співпраці між університетами та студентами, а також запрошує європейські асоціації та національні неурядові організації до участі у такій роботі.

Парламентарі рекомендують КМРЄ ініціювати діяльність в усіх державах – членах РЄ із забезпечення розвитку Європейського простору вищої освіти, проаналізувати чинні акти РЄ з метою вдосконалення або, за необхідності, прийняти нові акти, зокрема, у форматі розширеної часткової угоди, виділити на цей напрям діяльності додаткове фінансування. Крім того, рекомендовано здійснити належну підготовку до проведення найближчими роками міністерських конференцій з питань Болонського процесу.

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Рекомендація (2009)8 від 21 жовтня 2009 р. «Про сприяння повному залученню завдяки «Універсальному дизайну»¹»

Recommendation CM/Rec(2009)8 of the Committee of Ministers to member states on achieving full participation through Universal Design

Ухвалення цієї Рекомендації зумовлене потребою прийняття спільних правил у сфері політики щодо осіб з обмеженими можливостями задля захисту політичних, громадянських, соціальних, культурних та освітніх прав цієї верстви населення.

Документ базується на нормах Європейської конвенції з прав людини, Європейській соціальній хартії, нормах міжнародного права (ООН, МОП, ВООЗ), ряді спеціальних рекомендацій Ради Європи.

Будучи переконаним, що неспроможність забезпечити право та потреби людей з обмеженими можливостями є порушенням людської гідності, Комітет міністрів рекомендує державам-членам:

- керуватися принципами Універсального дизайну в процесі їх інтеграції в політику, законодавство та застосування на практиці;
- сприяти застосуванню «Універсального дизайну» у ході виконання Рекомендації Rec(2006)5, яка затверджує План дій Ради Європи щодо покращення якості життя інвалідів у Європі на 2006-2015 рр.;
- забезпечити якнайширше розповсюдження цієї Рекомендації шляхом проведення інформаційно-просвітницьких кампаній та співпраці з приватним сектором і громадянським суспільством, включаючи зокрема, неурядові організації людей з обмеженими можливостями.

Додаток до Рекомендації містить принципи та більш детальні рекомендації для урядів, що наведені за окремими секторами (прийняття, координація, здійснення та оцінка), з метою включення принципів «Універсального дизайну» у життя людей з обмеженими можливостями.

¹ «Універсальний дизайн» – стратегія, спрямована на створення якомога більш доступних, зрозумілих та простих у використанні конструкцій та складу різноманітних середовищ та продукції, що не потребують адаптації та спеціальних конструкційних рішень.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Регламент (ЄС) № 1005/2009 Європейського Парламенту та Ради від 16 вересня 2009 року про речовини, що руйнують озоновий шар (нова редакція)

Regulation (EC) No 1005/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on substances that deplete the ozone layer (recast)

Цим Регламентом встановлюються правила щодо виробництва, імпорту, експорту, розміщення на ринку, використання, утилізації, рециркуляції, переробки та знищення речовин, що руйнують озоновий шар, правила стосовно подання інформації, пов'язаної з цими речовинами, а також щодо імпорту, експорту, розміщення на ринку і використання продукції та устаткування, що містять ці речовини.

Регламент застосовується до контрольованих речовин, нових речовин і продукції та обладнання, що містять контрольовані речовини.

Регламент набирає чинності на 20-й день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовуватиметься з 1 січня 2010 року.

Регламент (ЄС) № 1060/2009 Європейського Парламенту та Ради від 16 вересня 2009 року про кредитно-рейтингові агентства

Regulation (EC) No 1060/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on credit rating agencies

Цей Регламент запроваджує спільний регуляторний підхід для посилення сумлінності, прозорості, відповідальності, належного управління та надійності кредитно-рейтингової діяльності, що сприятиме підвищенню якості кредитних рейтингів, складених Співтовариством, та належному функціонуванню внутрішнього ринку, а також забезпечуватиме високий рівень захисту споживачів та інвесторів.

Він встановлює умови складання кредитних рейтингів, правила організації та функціонування кредитно-рейтингових агентств для сприяння їх незалежності й уникнення конфлікту інтересів.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» і застосовуватиметься з дати набрання чинності за винятком окремих пунктів, які вступають в дію пізніше.

Регламент Ради (ЄС) № 1099/2009 від 24 вересня 2009 року про захист тварин під час забою

Council Regulation (EC) No 1099/2009 of 24 September 2009 on the protection of animals at the time of killing

Цей Регламент встановлює правила щодо забою тварин, які вигодовуються або утримуються для виробництва їжі, вовни, шкури, хутра чи інших товарів, а також забою тварин з метою депопуляції та пов'язаних операцій. Зокрема, передбачається, що тварин забивають лише після того, як їх оглушили, та визначається перелік методів оглушування для відповідних видів тварин.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» і застосовуватиметься з 1 січня 2013 року.

Директива 2009/133/ЄС від 19 жовтня 2009 року про спільну систему оподаткування, що застосовується у разі злиття, поділу, часткового поділу, передачі активів та обміну акціями стосовно товариств різних держав-членів та до переведення зареєстрованого офісу ЄТ та ЄКТ між державами-членами (кодифікована версія)

Council Directive 2009/133/EC of 19 October 2009 on the common system of taxation applicable to mergers, divisions, partial divisions, transfers of assets and exchanges of shares concerning companies of different Member States and to the transfer of the registered office of an SE or SCE between Member States (codified version)

Ця Директива є кодифікованою версією Директиви Ради 90/434/ЄЕС про спільну систему оподаткування, що застосовується у разі злиття, поділу, передачі активів та обміну акціями стосовно товариств різних держав-членів, оскільки до зазначеної Директиви неодноразово вносилися зміни і було прийнято рішення з метою внесення ясності та раціональності розробити новий документ.

Нова кодифікована Директива 2009/133/ЄС набирає чинності 15 грудня 2009 року і скасовує та замінює Директиви Ради

90/434/ЄЕС, 2005/19/ЄС, 2006/98/ЄС (лише пункт 6 Додатку до неї) та відповідні частини Додатку I до Акта про приєднання 1994 року і Додатку II до Акта про приєднання 2003 року.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 1061/2009 від 19 жовтня 2009 року, що встановлює спільні правила для експорту (кодифікована версія)

Council Regulation (EC) No 1061/2009 of 19 October 2009 establishing common rules for exports (codified version)

Цим Регламентом встановлюються спільні правила щодо експорту продукції (як промислової, так і сільськогосподарської) з Співтовариства. Регламент передбачає, що експортування продукції з ЄС має бути вільним, тобто не підлягати будь-яким кількісним обмеженням, за винятком тих, що застосовуються згідно з цим Регламентом.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2009/125/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року, що встановлює рамки для запровадження вимог до екодизайну продукції, пов'язаної з використанням електроенергії

Directive 2009/125/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for the setting of ecodesign requirements for energy-related products

Ця Директива встановлює рамки для запровадження вимог Співтовариства щодо екодизайну продукції, пов'язаної з використанням електроенергії, з метою забезпечення вільного переміщення таких товарів на внутрішньому ринку. Вимоги, встановлені Директивою щодо продукції, пов'язаної з використанням електроенергії, повинні виконуватися для її розміщення на ринку та/або введення в експлуатацію. Директива не поширюється на транспортні засоби для людей або вантажів.

Цей документ має на меті сприяння сталому розвитку шляхом збільшення ефективності використання енергії та рівня охорони

навколишнього середовища, і, водночас, підвищення безпеки енергопостачання.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2009/128/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року, що встановлює рамки для дій Співтовариства, спрямованих на досягнення сталого використання пестицидів

Directive 2009/128/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing a framework for Community action to achieve the sustainable use of pesticides

Ця Директива встановлює рамки для досягнення сталого використання пестицидів шляхом зменшення ризиків та впливу від їх використання для здоров'я людини та довкілля, а також через сприяння використанню інтегрованого захисту рослин і альтернативних підходів чи методик, зокрема нехімічних альтернатив пестицидам.

Директива набирає чинності з наступного дня після її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення № 1041/2009/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року про заснування аудіовізуальної програми співпраці з експертами з третіх країн (МЕДІА Мундус)

Decision No 1041/2009/EC of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing an audiovisual cooperation programme with professionals from third countries (MEDIA Mundus)

Цим рішенням засновується програма «МЕДІА Мундус» для фінансування проектів міжнародної співпраці в аудіовізуальному секторі на період з 1 січня 2011 р. до 31 грудня 2013 р.

Метою програми є підвищення конкурентоспроможності європейської аудіовізуальної продукції, надання Європі можливості ефективніше відігравати свою культурну та політичну роль у світі, а також збільшення вибору для споживачів і культурне розмаїття. Програма сприятиме доступу до ринків третіх країн та зростанню довіри, а також довгостроковим робочим відносинам.

Рішення набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовуватиметься з 1 січня 2011 р.

Регламент (ЄС) № 1069/2009 Європейського Парламенту та Ради від 21 жовтня 2009 року, що встановлює правила охорони здоров'я стосовно тваринних субпродуктів та похідних продуктів, не призначених для людського споживання, та скасовує Регламент (ЄС) № 1774/2002 (Регламент про тваринні субпродукти)

Regulation (EC) No 1069/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 laying down health rules as regards animal by-products and derived products not intended for human consumption and repealing Regulation (EC) No 1774/2002 (Animal by-products Regulation)

Цим Регламентом встановлюються правила охорони здоров'я людей та тварин стосовно тваринних субпродуктів та похідних продуктів для запобігання та мінімізації ризиків здоров'ю людей та тварин, що виникають у зв'язку з цими продуктами, та зокрема, для захисту безпеки харчових продуктів та харчового ланцюга.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовуватиметься з 4 березня 2011 року.

Директива 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року про започаткування та ведення підприємницької діяльності у сфері страхування та перестраховання

Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II)

Ця Директива встановлює правила стосовно започаткування та ведення підприємницької діяльності в межах Співтовариства у сфері прямого страхування та перестраховання, контролю за групами зі страхування та перестраховання, реорганізації та припинення діяльності підприємств прямого страхування.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» за винятком окремих статей, які застосовуватимуться з 1 листопада 2012 року.

Регламент (ЄС) № 66/2010 Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року про екомаркування Європейського Союзу

Regulation (EC) No 66/2010 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the EU Ecolabel

Цим Регламентом встановлюються правила добровільної схеми екомаркування Європейського Союзу та визначається порядок їх застосування. Регламент застосовується до будь-яких товарів чи послуг, які призначені до споживання чи використання на ринку Співтовариства безвідносно до того, чи є вони платними, чи безкоштовними.

Критерії екомаркування Європейського Союзу ґрунтуватимуться на екологічних характеристиках продукції, враховуючи останні стратегічні завдання Співтовариства у сфері охорони довкілля.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Ради від 26 листопада 2009 року про укладення Європейським Співтовариством Конвенції ООН про права інвалідів (2010/48/ЄС)

Council Decision of 26 November 2009 concerning the conclusion, by the European Community, of the United Nations Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2010/48/EC)

Цим рішенням засвідчується приєднання Європейського Співтовариства до Конвенції ООН про права інвалідів (що була ухвалена Генеральною Асамблеєю ООН 13 грудня 2006 р. та набрала чинності 3 травня 2008 р.) із застереженням щодо її статті 27 (1). Від імені Співтовариства Конвенцію було підписано 30 березня 2007 р.

У Додатку II до рішення міститься Декларація, в якій згідно зі статтею 44 (1) Конвенції визначаються питання виключної компетенції Співтовариства щодо Конвенції (зокрема, стосовно сумісності державної допомоги зі спільним ринком та єдиним митним тарифом), а також питання, що належать до спільної

компетенції держав-членів і Співтовариства (зокрема, щодо боротьби з дискримінацією за ознакою інвалідності).

Мета цієї Конвенції полягає в заохоченні, захисті й забезпеченні повного й рівного здійснення інвалідами всіх прав й основоположних свобод людини, а також у заохоченні до поважання притаманної їм гідності.

Регламент Комісії (ЄС) № 1151/2009 від 27 листопада 2009 року про встановлення особливих умов, що регулюють імпорт соняшникової олії з України, з огляду на ризик забруднення мінеральною олією та скасування Рішення 2008/433/ЄС

Commission Regulation (EC) No 1151/2009 of 27 November 2009 imposing special conditions governing the import of sunflower oil originating in or consigned from Ukraine due to contamination risks by mineral oil and repealing Decision 2008/433/EC

Цим Регламентом встановлюються умови імпорту соняшникової олії з України та скасовується Рішення 2008/433/ЄС. Він застосовується до необробленої та обробленої соняшникової олії, що походить або ввезена з України.

Зокрема, встановлено, що соняшникова олія, імпортована до Співтовариства, не повинна містити понад 50 мг/кг мінеральних парафінових вуглеводнів.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовуватиметься з 1 січня 2010 року.

Рішення Комісії від 30 листопада 2009 року про визначення перших регіонів для початку функціонування Візової інформаційної системи (ВІС) (2010/49/ЄС)

Commission Decision of 30 November 2009 determining the first regions for the start of operations of the Visa Information System (VIS) (2010/49/EC)

Цим Рішенням Комісія визначила країни, в яких буде розпочато збирання і передачу даних до Візової інформаційної системи (ВІС), створеної згідно з Регламентом (ЄС) №767/2008². До таких країн належать:

² Див. Реферативний огляд європейського права / За заг. ред. В.О. Зайчука. – Вип. 11. – К., 2008. – С. 26-27.

- перший регіон: Алжир, Єгипет, Лівія, Мавританія, Марокко, Туніс;
- другий регіон: Ізраїль, Йорданія, Ліван, Сирія;
- третій регіон: Афганістан, Бахрейн, Іран, Ірак, Кувейт, Оман, Катар, Саудівська Аравія, ОАЕ, Ємен.

Директива 2009/147/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 30 листопада 2009 року про охорону диких птахів (кодифікована версія)

Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds (codified version)

Директива закріплює норми стосовно захисту та контролю за усіма видами птахів, що зустрічаються у дикій природі європейської території держав – членів ЄС. Положення Директиви поширюються на захист птахів, їх яєць, гнізд та ареалу їх проживання.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2009/148/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 30 листопада 2009 року про захист працівників від ризиків на робочому місці, пов'язаних із впливом азбесту

Directive 2009/148/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the protection of workers from the risks related to exposure to asbestos at work

Метою цієї Директива є захист працівників від ризиків для їх здоров'я, у тому числі попередження таких ризиків, що виникають або можуть виникнути на робочому місці через вплив азбесту.

Директива встановлює граничні значення для цього впливу, а також інші спеціальні вимоги.

Ця Директива не перешкоджає державам-членам запроваджувати жорсткіші вимоги щодо захисту працівників, зокрема замінювати азбест менш небезпечними речовинами.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Ради (ЄС) № 1217/2009 від 30 листопада 2009 року, що створює мережу зі збору звітних даних про доходи та бізнес-операції сільськогосподарських холдингів в Європейському Співтоваристві

Council Regulation (EC) No 1217/2009 of 30 November 2009 setting up a network for the collection of accountancy data on the incomes and business operation of agricultural holdings in the European Community

Цим Регламентом засновується мережа зі збору звітних даних про доходи та бізнес-операції сільськогосподарських холдингів, метою якої є збір звітних бухгалтерських даних, необхідних, зокрема, для річного встановлення доходів холдингів, що працюють у цій сфері, а також для складання оглядів і бізнес-аналізів про сільськогосподарських холдингів.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент (ЄС) № 1223/2009 Європейського Парламенту та Ради від 30 листопада 2009 року про косметичну продукцію (нова редакція)

Regulation (EC) No 1223/2009 of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on cosmetic products (recast)

Регламент встановлює вимоги, яким має відповідати вся косметична продукція, що потрапляє на ринок Співтовариства, з метою забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку ЄС та досягнення високого рівня захисту здоров'я людей.

Ці вимоги стосуються, зокрема, безпечності такої продукції та окремих її компонентів для здоров'я людей, маркування, наявності інструкцій із застосування тощо. Косметична продукція не повинна містити окремі види речовин, зазначені у додатках до Регламенту. Крім того, окремий розділ Регламенту стосується вимог щодо тестування продукції та її компонентів на тваринах.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу», за винятком його окремих статей, як зазначено у статті 40 (2).

Регламент Ради (ЄС) № 1225/2009 від 30 листопада 2009 року про захист від демпінгового імпорту з країн – не членів Європейського Співтовариства (кодифікована версія)

Council Regulation (EC) No 1225/2009 of 30 November 2009 on protection against dumped imports from countries not members of the European Community (codified version)

Регламент встановлює детальні правила імпорту демпінгової продукції з країн, що не є членами ЄС, зокрема такі принципи стосовно антидемпінгового мита:

- антидемпінгове мито може бути накладене на будь-який демпінговий продукт, вільний обіг якого у Співтоваристві завдає збитків;
- продукт вважається демпінговим, якщо його експортна ціна до Співтовариства є нижчою за ціну на аналогічний продукт, що встановлена для країни-експортера;
- країна-експортер, як правило, має бути країною походження [продукту], проте може бути й країною-посередником, за винятком випадків, коли, наприклад, продукцію провозять транзитом через зазначену країну, або відповідна продукція не виробляється у цій країні, або у ній немає ціни для порівняння на таку продукцію.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії від 30 листопада 2009 року про заснування Комітету експертів Європейського Союзу з рідкісних захворювань (2009/872/ЄС)

Commission Decision of 30 November 2009 establishing a European Union Committee of Experts on Rare Diseases (2009/872/EC)

Цим Рішенням створюється Комітет експертів Європейського Союзу з рідкісних захворювань, що діятиме в інтересах громадськості й надаватиме допомогу Комісії у формулюванні та імплементації діяльності Співтовариства у сфері рідкісних захворювань і сприятиме обміну відповідним досвідом, політиками та практикою між державами-членами та різними зацікавленими сторонами.

Цей Комітет замінить нині діючу Оперативну групу Європейського Союзу з рідкісних захворювань.

Рішення Ради 2009/968/ІЮВС від 30 листопада 2009 року щодо ухвалення правил конфіденційності інформації Європолу

Council Decision 2009/968/JHA of 30 November 2009 adopting the rules on the confidentiality of Europol information

Цим Рішенням встановлюються правила стосовно заходів безпеки, які мають вживатися до всієї інформації, що обробляється або проходить через Європол.

У Додатку до Рішення встановлюється класифікація рівнів конфіденційності. Відповідні маркування інформації мають застосовуватися всіма державами-членами з урахуванням цих класифікаційних рівнів.

Правила набирають чинності 1 січня 2010 року.

Рішення Комісії від 16 грудня 2009 року, що закріплює настанови для управління Системою Співтовариства зі швидкого [обміну] інформацією «РАПЕКС», створеною згідно зі статтею 12, та процедури повідомлення, запровадженої згідно зі статтею 11 Директиви 2001/95/ЄС (Директива про загальну безпечність продукції) (2010/15/ЄС)

Commission Decision of 16 December 2009 laying down guidelines for the management of the Community Rapid Information System 'RAPEX' established under Article 12 and of the notification procedure established under Article 11 of Directive 2001/95/EC (the General Product Safety Directive) (2010/15/EU)

Цим рішенням закріплюються загальні настанови для управління Системою Співтовариства зі швидкого [обміну] інформацією «РАПЕКС», створеною згідно зі статтею 12 Директиви про загальну безпечність продукції (2001/95/ЄС).

Ця система покликана забезпечити швидкий обмін інформацією між державами-членами і Комісією про превентивні та обмежувальні заходи, вжиті стосовно споживацької продукції, яка становить серйозні ризики для здоров'я і безпеки споживачів, а також детальну процедуру повідомлення про такі ризики та вжиття відповідних заходів.

Рішення Комісії від 18 грудня 2009 року про створення групи експертів з технічних консультацій щодо Схеми «Шкільний фрукт» (2009/986/Євросоюз)

Commission Decision of 18 December 2009 establishing the group of experts for technical advice on the School Fruit Scheme (2009/986/EU)

Цим Рішенням створюється група експертів з технічної допомоги щодо схеми «Шкільний фрукт» – Євросоюзної схеми із забезпечення школярів фруктами та овочами, що розпочалася в школах держав – членів ЄС у 2009/2010 рр.

Ця група буде надавати Комісії експертну допомогу з широкого кола питань, пов'язаних із впровадженням, моніторингом та оцінкою діяльності схеми. Вона також допомагатиме Комісії у розробці оціночного звіту схеми за 2012 р., що буде представлений Європейському Парламенту та Раді.

Рішення вступає в дію з дати його публікації в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГВОЗДЄЦКІЙ³ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 28070/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GVOZDETSKIY v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 28070/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявником у справі є мешканець м. Старокостантинів Александр Івановіч Гвоздєцкій, 1954 р. н., колишній військовослужбовець (у 1999 р. його було переведено в запас).

21 квітня 2000 р. Старокостантинівський суд постановив військовій частині А-2502 сплатити заявнику 1 тис. 151 грн 24 коп. компенсації витрат на уніформу, а 5 травня 2000 р. виконавча служба почала процедуру виконання цього рішення.

У грудні 2003 р. виконавча служба повідомила заявнику про те, що військова частина не має можливості виплатити присуджену йому компенсацію через брак коштів. Рішення, ухвалене на користь заявника, досі лишається невиконаним, тому заявник звернувся до Європейського суду з прав людини із відповідною скаргою.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 13 Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї.

³ Тут і далі всі імена, по батькові та прізвища заявників у справах транслітеровано відповідно до їх написання в оригіналах рішень англійською мовою.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГЛУШКО проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 22358/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GLUSHKO v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 22358/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

3 квітня 1994 р. заявник у справі – Владімір Грігор'євіч Глушко – отримав травму на виробництві, у зв'язку з чим отримав статус частково непрацездатної особи. Державне підприємство «Макиїввугілля» (далі – підприємство) надало заявнику одноразову допомогу у зв'язку із нещасним випадком та затвердило за ним щомісячне утримання.

У 2003 р. заявник звернувся до Центрально-міського районного суду м. Макиївка зі скаргою проти підприємства, а також Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. Він вимагав перерахунку зазначеної допомоги та виплати компенсації за втрати через неправильно визначену суму.

29 жовтня 2003 р. суд визнав скаргу заявника прийнятною і зобов'язав підприємство виплатити йому 42 970, 19 грн та Фонд – 12 485,76 грн.

У невстановлений термін Фонд виплатив зазначену суму, а підприємство з 24 грудня 2004 р. до 26 липня 2005 р. лише частково виплатило свій борг заявнику.

7 квітня 2006 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини. Після смерті заявника 10 вересня 2008 р. його мати, Глушко Євгенія Фьодоровна, висловила бажання продовжити провадження.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і ст. 1 Протоколу 1 та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг відповідно до рішення національного суду, а також 2 тис. 300 євро⁴ компенсації за нематеріальні збитки та 10 євро за поштові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУБОВІК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заяви № 33210/07 та № 41866/08)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DUBOVİK v. UKRAINE of 15 October 2009 (Applications no. 22358/06 and no. 41866/08)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1), (4), (5) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

У лютому 2005 р. заявниця у справі, громадянка Беларусі – Єкатеріна Вікторівна Дубовік – переїхала з Беларусі, де проживала з сім'єю, до України.

10 березня 2006 р. заступник генерального прокурора Беларусі видав ордер на арешт заявниці за підозрою у торгівлі людьми та організованій злочинності.

26 липня 2007 р. заявницю було затримано у м. Київ відповідно до міжнародного ордеру на арешт та вимоги про її екстрадицію від 21 червня 2007 р. і листа від Національного центрального бюро Інтерполу Республіки Беларусь від 15 липня 2007 р., направленого українським органам влади з метою її розшуку та арешту.

27 липня 2007 р. Голосіївський районний суд м. Київ визначив строк утримання заявниці під арештом – 40 днів (до отримання офіційної вимоги на її екстрадицію). Заявницю розлучили з її новонародженою дитиною.

⁴ Компенсації, присуджені згідно з рішеннями Суду, мають бути сплачені у гривневому еквіваленті.

29 липня 2007 р. заявниця звернулася до українських органів влади з проханням про надання їй статусу біженця.

27 серпня 2007 р. Генеральна прокуратура України (далі – ГПУ) отримала офіційний запит на екстрадицію заявниці до Беларусі. Рішення щодо цього запиту не було ухвалене.

3 вересня 2007 р. районний суд продовжив перебування заявниці під арештом на невизначений термін до прийняття ГПУ рішення щодо її екстрадиції. Апеляційний суд м. Київ підтримав це рішення.

12 вересня 2007 р. Голова Палати вирішив застосувати Правило 39 Регламенту Суду, і рекомендував уряду України не здійснювати екстрадицію заявниці. Листом від 21 вересня 2007 р. Генеральна прокуратура Республіки Беларусь повідомила, що у разі екстрадиції заявниця постане перед чесним судом, не буде порушено Статтю 3 Конвенції, а також до її справи не буде застосовуватися положення про смертну кару.

5 березня 2008 р. Державний комітет України у справах національностей та міграції надав заявниці статус біженця.

7, 14 та 21 березня 2008 р. адвокат заявниці подавав клопотання про її звільнення з-під арешту відповідно до наданого статусу. 12 та 31 березня 2008 р. районний суд м. Київ відхилив його. З приводу останнього звернення до Окружного адміністративного суду м. Київ від 26 червня 2008 р. рішення прийняте не було.

З 18 квітня до 23 грудня 2008 р. Генеральна прокуратура намагалася опротестувати статус біженця заявниці. 23 грудня 2008 р. Київський апеляційний адміністративний суд відмінив рішення Комітету від 5 березня 2008 р. про надання статусу біженця.

23 лютого 2009 р. Генеральна прокуратура Республіки Беларусь повідомила своїх українських колег, що максимальний термін попереднього ув'язнення – вісімнадцять місяців, минув, а тому його було змінено на вимогу про невіїзд заявниці з країни. Органи влади Беларусі звернулися з проханням до ГПУ не розглядати вимогу про екстрадицію заявниці та звільнити її з-під арешту, що було зроблено 25 лютого 2009 р.

6 серпня 2007 р. та 6 серпня 2008 р. заявниця подала дві скарги до Європейського суду з прав людини, в яких вона висловила занепокоєння, що у разі екстрадиції до Беларусі проти неї будуть застосовані тортури та нечесний суд, зазначила, що її арешт був незаконний, а клопотання про звільнення добросовісно не розглядалися українським судом, і вона не може скористатися правом на компенсацію за неправомірне утримання під арештом.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 5 (1), (4), (5) Конвенції, відхиливши решту скарг заявниці, та зобов'язав Україну виплатити їй 5 тис. євро за нематеріальні збитки впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОМНАЦЬКИЙ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 40753/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOMNATSKYY v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 40753/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

Заявник у справі – Віктор Іванович Комнацький – народився у 1925 р., інвалід I категорії, учасник бойових дій Другої світової війни та учасник ліквідації наслідків Чорнобильської аварії. З 1997 р. його включено до пріоритетного списку на отримання квартири від держави.

31 серпня 2006 р. Корольовський районний суд м. Житомир зобов'язав Міський суд м. Житомир забезпечити заявника квартирою відповідно до вимог Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок

Чорнобильської катастрофи» від 28 лютого 1991 року. Початок виконання рішення було призначено на 28 вересня 2006 р.

У лютому 2008 р. виконавча служба звернулася до Корольовського районного суду з проханням виплатити заявнику замість квартири грошову компенсацію. 8 липня 2008 р. суд відхилив клопотання, пояснення не відомі. Державна виконавча служба подала апеляцію до Київського апеляційного адміністративного суду, проте справа ще перебуває на розгляді.

Рішення від 31 серпня 2006 р. не було виконане, і державні органи пояснювали це браком коштів у бюджеті та відсутністю квартир.

4 вересня 2007 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на тривале невиконання рішень, ухвалених на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1), 13 та ст. 1 Протоколу 1 Конвенції, відхиливши решту скарг, а також зобов'язав Україну впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного виконати рішення національного суду від 31 серпня 2006 р. і виплатити заявнику 1 тис. євро за нематеріальні збитки та 20 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОРНІЙЧУК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 28808/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KORNIYCHUK v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 28808/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниця у справі – Віра Олександрівна Корнійчук – у невстановлений час вийшла у відставку з військової служби. 10 вересня 2001 р. Військовий суд Житомирського гарнізону ухвалив

рішення про те, що військова частина А-4602 повинна виплатити заявниці 1 тис. 946 грн 20 коп. компенсації за військову форму. Рішення остаточне, однак досі не виконане через неплатоспроможність боржника.

26 травня 2007 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішень, ухвалених на її користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявниці борг, а також 2 тис. євро за нематеріальні збитки впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРИВЕНКО проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 19547/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRIVENKO v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 19547/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявник у справі – Ніколай Ніколаєвіч Кривенко – колишній військовослужбовець подав скаргу до суду проти військової частини А-3339 з вимогою отримати компенсацію за свою військову форму. 2 жовтня 2003 р. Івано-Франківський суд задовольнив скаргу заявника і присудив йому 2 тис. 393 грн 62 коп. компенсації.

13 листопада 2003 р. виконавча служба м. Івано-Франківськ розпочала виконання рішення суду. Проте у невстановлений час вищезазначену військову частину було ліквідовано, і борг перейшов до її правонаступника – військової частини А-1807.

Припис суду було передано до виконавчої служби м. Яремче, який вона почала виконувати 11 лютого 2008 р.

Однак 24 червня 2008 р. заявнику повернули виконавчого листа. Рішення суду не було виконане через нестачу коштів у боржника.

8 травня 2006 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невчасне невиконання рішень, ухвалених на його користь.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень ст. 6 (1) та ст. 1 Протоколу 1 Конвенції, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику борг за матеріальні збитки відповідно до рішення від 2 жовтня 2003 р., а також 1 тис. 800 євро за нематеріальні збитки та 50 євро за витрати впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «НІЧІТАЙЛОВ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 36024/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NICHITAYLOV v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 36024/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі – Геннадій Івановіч Нічітайлов – працював виконробом на шахті ім. Баракова Луганської області. 11 березня 2000 р. внаслідок вибуху 80 гірників загинуло, а сім, у тому числі й заявник у справі, зазнали травм. Заявник поступово почав втрачати зір та слух – до повної сліпоти та глухоти.

15 жовтня 2001 р. заявник подав скаргу на шахту ім. Баракова Луганської області у Краснодонський міський суд з метою отримання компенсації за ушкодження внаслідок аварії на шахті та коштів на проживання. 22 січня 2002 р. суд відхилив скаргу заявника і це рішення стало остаточним.

17 серпня 2000 р. заявнику та ще чотирьом особам, які були відповідальні за нагляд за правилами безпеки на шахті, було висунуто обвинувачення у халатності. 6 липня 2001 р. Краснодонський міський суд визнав заявника винним і засудив його до чотирьох років ув'язнення.

1 серпня 2002 р. Верховний Суд України скасував рішення нижчих судів, визнавши покарання занадто м'яким, і надіслав справу на доопрацювання.

У листопаді 2002 р. у суді першої інстанції розпочалися нові слухання, а 13 травня 2003 р., врахувавши звернення адвоката заявника, суд погодився на проведення нового досудового розслідування.

14 серпня 2003 р. заявника знову обвинуватили у недбалості. У листопаді 2003 р. Краснодонський міський суд наказав провести психіатричне обстеження заявника, яке засвідчило наявність у нього проблем з психікою, зокрема нерозуміння поточних подій, а отже неможливість його подальшої участі у судових слуханнях.

22 червня 2004 р. Краснодонський міський суд звільнив заявника від кримінальної відповідальності у зв'язку з новими обставинами справи – за станом здоров'я заявника та фактом того, що він не являє собою загрозу суспільству. Представник заявника у суді подав апеляцію на це рішення, вимагаючи виправдання свого клієнта.

26 жовтня 2004 р. Апеляційний суд Луганської області відіслав справу для нового розгляду. 15 березня 2005 р. Краснодонський міський суд призначив додаткове розслідування.

3 листопада 2005 р. досудове розслідування було перерване через хворобу заявника і продовжене лише 8 лютого 2008 р. 15 лютого 2008 р. судовий розгляд було знову відкладене до 12 січня 2009 р., коли було вирішено провести обстеження стану здоров'я заявника.

Медичне обстеження, проведене з 16 до 21 січня 2009 р., підтвердило повну сліпоту та глухоту заявника і неможливість його видужання у майбутньому. 21 лютого 2009 р. розгляд справи було знову відкладено.

27 вересня 2003 р. заявник у справі подав скаргу до Європейського суду з прав людини щодо тривалості розгляду його справи у суді (п'ять років, два місяці та вісімнадцять днів).

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) щодо тривалості розгляду справи у суді, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОХРИМЕНКО проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 53896/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF OKHRIMENKO v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 53896/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування».

Обставини справи

14 березня 2007 р. заявника у справі – Сергея Ніколаєвіча Охріменко – заарештували за підозрою у крадіжці та нанесенні тяжких тілесних ушкоджень гр. С., що спричинило її смерть. 10 травня 2007 р., після закінчення розслідування, кримінальну справу заявника було передано до суду.

28 березня 2007 р. заявника перевели у СІЗО. За його словами, він відразу ж подав клопотання про звільнення через поганий стан здоров'я, але суд відхилив скаргу. Крім того, медичне обстеження було проведене лише через місяць після його ув'язнення, і не було призначено ніякого лікування.

26 липня 2007 р. Зміївський районний суд наказав провести повторне обстеження для визначення стану здоров'я заявника, яке підтвердило діагноз – рак лівої нирки з метастазами у легенях.

Відповідно до слів заявника представник у суді неодноразово подавав прохання про його звільнення з-під варти у зв'язку з хворобою, але безрезультатно. Проте Європейському суду не були надані копії документів, які б підтвердили цей факт.

Декілька разів заявника возили на слухання справи у суді за 50 км від СІЗО. Він зазначив, що умови перевезення були неналежними і стали причиною сильного болю.

Згідно з інформацією уряду з 15 до 28 березня 2007 р. заявник перебував на лікуванні у лікарні, а потім його було переведено до СІЗО. У квітні він двічі проходив обстеження у Харківській міській лікарні, а потім у Харківській онкологічній лікарні, де йому поставили діагноз і призначили симптоматичне лікування. 20 квітня 2007 р. заявник повернувся у СІЗО, часто проходив лікування у лікарняному блоці.

5 жовтня 2007 р. розпочалися судові слухання у справі заявника. 11 грудня 2007 р. відповідно до розпорядження суду його направили до Харківської онкологічної лікарні. За словами заявника, під час перебування у лікарні з 11 грудня 2007 р. до 19 вересня 2008 р. його тримали у наручниках прикутим до ліжка.

29 лютого 2008 р. стан його здоров'я визнали задовільним і 29 липня 2008 р. Зміївський районний суд продовжив провадження у справі. 7 жовтня 2008 р. заявника направили до СІЗО.

10 грудня 2007 р. заявник подав скаргу до Європейського суду з прав людини щодо ненадання йому необхідного медичного лікування, утримання у наручниках та неналежних умов його перевезення до зали суду, а також щодо незаконності його затримання.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 щодо утримання заявника в лікарні у наручниках, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити йому впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПОЛІЩУК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 21231/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF POLISHCHUK v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 21231/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявником у справі є Віктор Георгієвіч Поліщук, 1959 р. н., який мешкає у м. Харків.

24 грудня 1997 р. проти заявника було порушено кримінальну справу за звинуваченням у вимаганні грошей у гр. Ш. та гр. Ші. У невстановлений час гр. Ш. та гр. Ші. подали цивільні позови до суду, вимагаючи виплати компенсації за матеріальну та нематеріальну шкоду, завдану їм заявником. 2 вересня 1998 р. заявника також було звинувачено у псуванні офіційних документів під час вивчення матеріалів справи.

28 травня 2001 р. суд визнав заявника винним у вимаганні грошей і псуванні офіційних документів справи та засудив його до п'яти років позбавлення волі умовно. Цим самим рішенням суд часткового задовольнив подані проти заявника цивільні позови.

21 січня 2002 р. апеляційний суд скасував частину рішення, що стосувалася звинувачення заявника у псуванні документів, і постановив, що провадження щодо цього питання слід відкласти через відсутність достатніх доказів вини заявника. Цим самим рішенням справу було відправлено на повторний розгляд.

4 лютого 2003 р. Харківський районний суд визнав заявника винним у вимаганні грошей і засудив до чотирьох років позбавлення волі умовно, частково задовольнивши цивільні позови гр. Ш. та гр. Ші.

22 травня 2003 р. апеляційний суд підтримав це рішення.

2 грудня 2003 р. Верховний Суд України відхилив подану заявником касацію.

Водночас 18 квітня 1997 р. Краснокутський суд присудив заявнику 23 тис. 943 грн компенсації за матеріальну і нематеріальну шкоду, завдану йому внаслідок несплати гр. Ш. боргу, який він мав перед заявником. У невстановлений час рішення було скасоване судом вищої інстанції.

У 2008 р. проти заявника було порушено нову кримінальну справу, а 1 жовтня 2008 р. його було заарештовано і залишено під вартою.

Заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалий судовий розгляд у його справі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РОТАР проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 34126/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ROTAR v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 34126/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Державі належить 26,1 % статутного фонду Олександрійського автотранспортного підприємства 13506 (далі – компанія), а, отже, на нього поширюється дія Закону України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» державних підприємств та господарських товариств, у статутних фондах яких частка держави становить не менше 25 %.

17 березня 2004 р. Господарський суд Кіровоградської області розпочав процедуру банкрутства компанії.

31 серпня 2004 р. Олександрійський суд зобов'язав компанію виплатити заявнику у справі – Сергію Діамедовичу Ротару – 7 тис. 21 грн 29 коп. заборгованості із зарплати та компенсації. Рішення остаточне, але виконане частково. Борг компанії перед заявником становить 6 тис. 114 грн 29 коп.

9 вересня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення суду, ухваленого на його користь 31 серпня 2004 р.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) та ст.1 Протоколу 1, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного залишок боргу та 2 тис. 100 євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РУКАС проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 15879/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF RUKAS v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 15879/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

6 листопада 2003 р. суд м. Армянськ зобов'язав Сивашський аніліно-фарбовий завод (далі – компанія) виплатити заявниці у справі – Тамарі Васильєвнє Рукас – 1 тис. 399 грн 61 коп. заборгованості із заробітної плати. У невстановлений термін рішення було виконане повністю.

20 лютого 2004 р. той самий суд присудив заявниці 2 тис. 206 грн 56 коп. компенсації за матеріальні та нематеріальні збитки у зв'язку із затримкою виплати боргу. 24 березня 2004 р. державна виконавча служба розпочала процедуру виконання рішення.

10 жовтня 2006 р. компанія стала банкрутом. Процедура її ліквідації досі триває.

Рішення суду від 20 лютого 2004 р. не було виконане через нестачу коштів у компанії.

3 квітня 2006 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення суду від 6 листопада 2003 р. та про захист права власності згідно з рішенням від 20 лютого 2004 р.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного залишок боргу та 1 тис. 800 євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СОЛОМАТИН проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 8191/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SOLOMATIN v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 8191/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявник у справі – Константін Васильєвич Соломатін – колишній військовослужбовець. 1 жовтня 2001 р. його було звільнено в запас.

У невстановлений час заявник подав позов до Центрально-міського районного суду м. Горлівка проти Центрально-міського районного призовного пункту м. Горлівка із вимогою виплатити йому одноразову допомогу, належну компенсацію за нематеріальні збитки та 51 грн компенсації за судові витрати.

Під час розгляду справи призовний пункт виплатив заявнику одноразову допомогу, тому він забрав скаргу щодо цих виплат, а також щодо компенсації за нематеріальні збитки.

24 квітня 2003 р. суд задовольнив скаргу заявника і зобов'язав призовний пункт виплатити 51 грн за судові витрати, рішення остаточно. Рішення залишається невиконаним.

11 лютого 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішенням національного суду від 24 квітня 2003 р. як відшкодування за матеріальний збиток та компенсацію за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СТОРОЖУК проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 2387/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF STOROZHUK v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 2387/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

10 листопада 2003 р. Червоноградський суд зобов'язав компанію «Львіввугілля» виплатити заявнику у справі – Петру Антоновичу Сторожуку – 42 тис. грн компенсації за нематеріальні збитки через нездатність надати йому житло.

17 грудня 2003 р. Державна виконавча служба розпочала виконання рішення суду.

30 грудня 2005 р. процедуру виконання рішення було зупинено, у зв'язку з ухваленням Закону України «Про заходи, спрямовані на

забезпечення сталого функціонування підприємств паливно-енергетичного комплексу» від 23 червня 2005 р.

31 грудня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і 13 Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї й зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг згідно з рішенням національного суду від 10 листопада 2003 р.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЧАЙКОВСКИЙ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 2295/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF CHAYKOVSKIY v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 2295/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 1 «Зобов'язання поважати права людини»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

*ст. 2 «Право на оскарження у кримінальних справах»
Протоколу 7.*

Обставини справи

У невстановлений час у 1999 р. заявника у справі – Владіміра Андрєєвіча Чайковського – затримали за підозрою у спробі вбивства та пограбуванні. Відповідно до його слів, у міліції його сильно побили. 10 листопада 1999 р. Херсонський обласний суд визнав заявника винним і засудив його до п'ятнадцяти років ув'язнення та конфіскації особистого майна.

21 грудня 1999 р. Верховний Суд України відхилив апеляцію заявника, проте зменшив строк ув'язнення до тринадцяти років.

Заявника перевезли для відбування покарання в Дніпропетровську область.

У 2007 р. заявник звернувся до органів влади зі скаргою на погане поводження з ним під час досудового слідства у 1999 р. Його повідомили про те, що скаргу було подано занадто пізно, всі документи вже були знищені, а тому не можна провести розслідування. У вересні 2008 р. заявника було звільнено.

15 червня 1999 р. заявник пройшов психіатричне обстеження, на якому його було визнано психічно здоровим, однак виявлено інші хвороби, зокрема струс мозку, енцефалопатію та ін. 17 лютого 2005 р. заявнику надали другу групу інвалідності. У 2006 р. він подав звернення про завчасне звільнення з-під варти через стан здоров'я і, у зв'язку з цим, попросив про повторне медичне обстеження, але в іншій області. Обвинувачення визнано цю скаргу необґрунтованою.

29 грудня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини з наміром подати скаргу за ст. 34 Конвенції щодо втручання в його листування та ненадання допомоги у зборі документів для подачі заяви до Суду.

13 березня 2006 р. заявник повідомив, що не зміг вислати необхідні документи, бо тюремна влада відмовила йому у виготовленні копій. Листом від 24 березня 2006 р. Реєстратура Суду засвідчила, що державні органи влади не мають чинити перешкод у праві особи на подання петиції та надіслала копію наказу №13 «Про затвердження Інструкції з організації перегляду кореспонденції осіб, які тримаються в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах» від 25 січня 2006 р.

28 квітня та 24 травня 2006 р. заявник повідомив, що не отримав листа і додаток до нього. У середині 2006 р. йому було надано можливість копіювати документи від руки. З 15 грудня 2006 р. до 24 травня 2007 р. адвокат заявника представив справу у Суді.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 34, бо заявникові не було доставлено листа Суду, але відхилив скарги за ст. 1, 3, 6 та 8, ст. 2 Протоколу 7 Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШЕБАНОВ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 30664/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHEBANOV v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 30664/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

У жовтні 1999 р. колишній роботодавець заявника у справі – Валентіна Семьоновіча Шебанова – державна компанія «Червона зірка» (далі – компанія) збанкрутувала.

8 серпня 2002 р. Пролетарський районний суд м. Донецьк зобов'язав компанію сплатити заявнику 4 тис. 150 грн 39 коп. заборгованості із заробітної плати.

9 жовтня 2002 р. Господарський суд Донецької області констатував банкрутство компанії. 3 грудня 2002 р. і донині процес ліквідації триває.

Рішення, ухвалене на користь заявника 8 серпня 2002 р., було виконане у листопаді 2008 р.

27 липня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання рішення суду від 8 серпня 2002 р. у встановлений термін.

Рішення суду

Суд одностайно визнав скаргу заявника прийнятною, підтвердив порушення положень ст. 6 (1) та 13 Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШЕПЄЛЄВА проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 14403/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHEPELEVA v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 14403/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

У 1996 р. квартиру заявниці у справі – Єлени Валентіновни Шепелевой – було продано гр. Т. У жовтні 1998 р. гр. П., колишній чоловік заявниці, від імені гр. Т. продав цю квартиру гр. Л. У березні 2003 р. гр. Л. продав квартиру назад гр. П. та його дружині гр. П. Н. Заявниця у справі стверджувала, що її підпис на першому контракті продажу квартири гр. Т. було сфальсифіковано.

1 лютого 1999 р. заявниця подала позов до Держинського районного суду м. Харків проти гр. П. та гр. Т. з приводу того, що продаж квартири гр. Т. та подальші перепродажі були недійсними.

1 лютого 1999 р. Держинський суд наклав арешт на квартиру, заборонивши її передачу.

Перше слухання у справі повинно було відбутися 30 жовтня 2000 р. У період між 30 жовтня 2000 р. та 15 жовтня 2001 р. мало відбутися чотири слухання – два з них було відкладено, через неявку сторін, два – тому, що суддя був зайнятий розглядом інших справ.

Відповідно до тверджень заявниці 18 грудня 2001 р. Держинський суд відмінив заборону від 1 лютого 1999 р. на продаж квартири.

З 18 липня 2002 р. до 7 квітня 2005 р. Держинський суд призначив 19 слухань, які були відкладені з різних причин. 7 квітня 2005 р. Держинський суд задовольнив скаргу заявниці.

18 січня 2006 р. апеляційний суд скасував рішення та передав справу на повторний розгляд. 26 липня 2006 р. справу було передано іншому судді.

6 лютого 2007 р. слухання були призупинені через смерть гр. П. і відновлені у серпні 2007 р.

14 грудня 2007 р. заявниця подала апеляцію на рішення від 18 грудня 2001 р. про скасування заборони продажу квартири. 21 травня 2008 р. Харківський обласний апеляційний суд та 9 липня 2008 р. Верховний Суд України відхилили апеляцію.

10 жовтня 2008 р. Держинський суд частково задовольнив скаргу заявниці, апеляція не подавалася, і рішення стало остаточним.

З 19 січня 2006 р. до 18 січня 2008 р. Держинський суд мав провести 11 слухань, але всі вони з різних причин були відкладені.

15 жовтня 2001 р. гр. Л., у свою чергу, подав позов проти заявниці про виселення її з квартири. 26 жовтня 2001 р. Держинський суд задовольнив скаргу. 1 жовтня 2003 р. Верховний Суд відмовив заявниці у касаційній скарзі. 14 листопада 2003 р. рішення суду було виконане, і заявницю виселили з квартири.

15 лютого 2002 р. міліція порушила розслідування за фактом підробки підпису заявниці, яке досі триває. Заявниця намагалася порушити кримінальну справу проти гр. П. Н., проте безуспішно.

20 березня 2004 р. заявниця подала скаргу до Європейського суду з прав людини, зокрема, на тривалий розгляд її справи у суді.

Рішення суду

Суд однострійно визнав порушення положень ст. 6 (1) та 13 Конвенції, відхиливши решту скарг, і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 400 євро компенсації за нематеріальний збиток та 80 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЮРІЙ НІКОЛАЄВИЧ ІВАНОВ проти України» від 15 жовтня 2009 р. (заява № 40450/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF YURIY NIKOLAYEVICH IVANOV v. UKRAINE of 15 October 2009 (Application no. 40450/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

У жовтні 2000 р. заявник у справі – Юрій Ніколаєвіч Іванов – звільнився із військової служби, у зв'язку з чим мав право на отримання одноразової пенсійної допомоги та компенсації за форму, проте нічого не отримав.

У липні 2001 р. заявник звернувся з позовом до військового місцевого суду Черкаського гарнізону проти військової частини А-1575 щодо виплати боргу. Рішенням від 22 серпня 2001 р. суд задовольнив скаргу заявника і зобов'язав військову частину виплатити йому 1 тис. 449 грн 36 коп. компенсації за форму, 2 тис. 512 грн 50 коп. пенсійних платежів та 51 грн за судові витрати. 22 вересня 2001 р. рішення суду стало остаточним.

У невстановлений термін заявник отримав 2 тис. 512 грн 50 коп., залишок коштів не було сплачено.

24 січня 2002 р. було розпочато виконавче провадження. Державна виконавча служба повідомила заявника, що рахунки боржника були заморожені, проте кошти на погашення заборгованості відсутні.

Листом від 12 листопада 2002 р. Міністерство оборони України повідомило заявника, що дію положень закону про виплату компенсації за форму було призупинено і що асигнування до бюджету не надходять.

5 травня 2003 р. військову частину, яка заборгувала кошти, було розформовано, а її правонаступником стала військова частина А-0680. Листом від 6 квітня 2004 р. виконавча служба повідомила

заявника, що у військової частини відсутні гроші для виплати йому заборгованості відповідно до рішення від 22 серпня 2001 р. Крім того, у листі було зазначено, що примусовий продаж майна військової частини заборонено законом.

Рішення від 22 серпня 2001 р. залишається частково невиконаним.

У 2002 р. заявник звернувся до Ленінського районного суду м. Кіровоград зі скаргою на бездіяльність державної виконавчої служби. 3 грудня 2002 р. суд ухвалив рішення на користь заявника і визнав, що виконавча служба не вжила відповідних заходів, щоб виконати рішення суду, і зобов'язав її заморозити рахунки військової частини для вилучення необхідних коштів.

За словами заявника, виконавча служба не виконала рішення суду від 3 грудня 2002 р., а тому 20 травня 2003 р. він звернувся до суду для відшкодування матеріальної та нематеріальної шкоди.

29 липня 2003 р. скаргу заявника було частково задоволено. Ленінський суд визнав провину державної виконавчої служби у невиконанні рішення від 22 серпня 2001 р. і присудив заявнику 1 тис. 500 грн 36 коп. компенсації за матеріальні збитки та 1 тис. грн. за нематеріальні збитки.

29 серпня 2003 р. рішення суду від 29 липня 2003 р. стало остаточним, однак виконане не було.

3 березня 2004 р. заявник надіслав письмовий запит до Ленінського суду з проханням отримати виконавчого листа відповідно до рішення від 29 липня 2003 р., але не отримав ні відповіді, ні документів.

13 вересня 2004 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання рішень, ухвалених на його користь.

13 липня 2004 р. адвокат заявника звернувся до Ленінського суду з клопотанням про надання документів справи, однак йому було відмовлено.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6(1) і 13 Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, відхиливши решту скарг заявника.

Суд відзначив, що зазначені порушення виникли у зв'язку із відсутністю у національному законодавстві ефективних засобів, які б гарантували відповідне та достатнє відшкодування у разі невиконання або затримки виконання рішення суду, і дав один рік для врегулювання цього питання.

Суд зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг відповідно до рішень від 22 серпня 2001 р. і 29 липня 2003 р. та 174 євро, щоб покрити збитки через інфляцію, а також 2 тис. 500 євро компенсації за нематеріальний збиток та 1 тис. 740 грн за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГЛІНОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 13693/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GLINOV v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no. 13693/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя».

Обставини справи

Заявник у справі – Ніколай Андреевіч Глінов – перебуває у Рівненській обласній в'язниці.

Відповідно до слів заявника, з 19 до 21 жовтня 2003 р. його затримали і жорстоко побили. 31 жовтня 2003 р. його разом зі ще однією особою заарештували під час пограбування та викрадення машини. Два свідки підтвердили той факт, що заявник намагався втекти та чинив опір міліції.

Відповідно до свідчень заявника, у СІЗО його піддали тортурам (били палицями, підвішували за руки за спиною та застосовували

електричний струм), змусивши визнати себе винним у декількох пограбуваннях.

4 листопада 2003 р. слідчий надіслав до Комінтернівського районного суду клопотання про утримання заявника у в'язниці до суду як підозрюваного у важких злочинах. Суд задовольнив клопотання.

26 грудня 2003 р. суд продовжив термін ув'язнення до чотирьох місяців через необхідність завершити слідство. 15 червня 2004 р. заявник постав перед судом.

З 7 листопада 2003 р. до 3 листопада 2006 р. заявника тримали у 15 різних камерах, інформацію про утримання він не надавав.

23 березня 2006 р. Малинівський районний суд, до якого було передано справу у невстановлений термін, визнав заявника винним у трьох пограбуваннях (22, 27 та 31 жовтня 2003 р.) із застосуванням насильства разом із групою осіб за попередньою домовленістю та засудив його до 14 років ув'язнення з конфіскацією всього особистого майна. Суд керувався у своєму рішенні заявами свідків, речовими доказами та зізнаннями у злочині спільників заявника. Суд відхилив скарги про жорстоке поводження через те, що під час проведення слідства вони не подавалися.

22 травня 2007 р. апеляційний суд Одеської області підтримав рішення суду від 23 березня 2006 р.

4 квітня 2005 р. заявник звернувся зі скаргою до Європейського суду з прав людини щодо незаконного затримання, жорстокого поводження і неналежних умов утримання у в'язниці. Однак, через нестачу документів на підтвердження слів заявника, 16 травня 2006 р. Суд вирішив не розглядати справу.

Заявник надіслав 18 листів до Європейського Суду з прав людини. Всі конверти з листами були підписані керівником одеського СІЗО і містили короткий виклад змісту тексту. Реєстратура Суду надіслала заявнику вісім запитів щодо документів на підтвердження порушення ст. 3 і ст. 5 Конвенції, однак кожного разу отримувала у відповідь лише пояснення неспроможності надати документи.

26 травня 2006 р. Європейський суд отримав від заявника листа від 15 травня 2006 р., зі скаргою на адміністрацію СІЗО з приводу втручання у листування і проханням відкласти розгляд справи. Зі слів заявника, він відправив 13 грудня 2005 р. листа на 53 аркушах, а Суд отримав з них лише 10.

25 вересня 2006 р. Суд прийняв заяву про втручання влади у листування, а також про жорстоке поводження і неналежні умови утримання заявника у в'язниці.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення ст. 8 Конвенції щодо права заявника на повагу до таємниці кореспонденції і відхилив решту скарг шістьма голосами.

На думку судді Калайд'євої, через те, що кореспонденція заявника переглядалася і коментувалася органами влади, неможливо визначити, чи заявник намагався надіслати Суду документацію на підтвердження порушення ст. 3 та ст. 5 Конвенції і чи він взагалі знав про вимогу Суду надати більше інформації. Звідси випливає той факт, що не можна з упевненістю сказати, чи було порушено право заявника відповідно до ст. 34 Конвенції, а також чи не було тиску на нього.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАБОУЛОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява №41015/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KABOULOV v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no.41015/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1) (c), (f), (2), (3), (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

16 червня 2003 р. невідомою особою було вбито гр. Ж. У. Ж., за фактом чого Міністерство внутрішніх справ (далі – МВС) Казахстану порушило кримінальну справу.

28 червня 2003 р. заявнику у справі – Аміру Даміровичу Кабоулову – було висунуто обвинувачення у здійсненні вказаного злочину. 4 липня 2003 р. МВС Казахстану виписало міжнародний ордер на арешт заявника за підозрою у вбивстві з обтяжуючими обставинами.

23 серпня 2004 р. заявника було затримано у Києві, про що 3 вересня 2004 р. Генеральна прокуратура України повідомила казахську сторону.

13 вересня 2004 р. Дніпровський районний суд м. Київ зобов'язав утримувати заявника під арештом строком до 30 днів. 23 та 24 вересня 2004 р. мати заявника та адвокат подавали апеляцію проти цього рішення, але її не було задоволено.

27 вересня 2004 р. Генеральна прокуратура України погодилася на екстрадицію заявника до Казахстану, у зв'язку з чим 23 жовтня 2004 р. його перевели до СІЗО №27 м. Харків.

24 листопада 2004 р. відповідно до Правила 39 Регламенту Європейський суд призупинив екстрадицію заявника.

30 листопада та 1 грудня 2004 р. мати заявника подавала адміністративні позови до Жовтневого районного суду м. Харків на тривалість утримання заявника під арештом з вимогою його звільнити. Позови було відхилено.

7 та 10 грудня 2004 р. мати заявника та адвокат подали скарги до Печерського районного суду м. Київ проти Генеральної прокуратури України з клопотанням заборонити екстрадицію заявника до Казахстану. 28 січня 2005 р. суд задовольнив клопотання і заборонив екстрадицію.

28 лютого 2005 р. Генеральна прокуратура подала апеляцію проти цього рішення і справу було відправлено на повторний розгляд.

11 квітня 2005 р. адвокат повідомив про те, що заявник намагається отримати статус біженця.

22 листопада 2004 р. заявник у справі звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема на порушення його прав згідно зі статтями 2, 3, 5, 6 та 13 Конвенції.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 3, ст. 5 (1), (2), (4), (5) і ст. 13 Конвенції, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОРАБЕЛЬНИКОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 29860/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KORABELNIKOV v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no. 29860/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявником у справі є Євген Ілліч Корабельников, 1935 р. н., який мешкає у м. Часів Яр.

14 вересня 2000 р. суд м. Артемівськ постановив, щоб колишній роботодавець заявника – ДП «Часовоярське СУ по ремонту обладнання, приміщень і споруд» – виплатило йому 2 тис. 736 грн 90 коп. заборгованості стосовно допомоги за інвалідністю та інших виплат.

3 грудня 2003 р. Господарський суд Донецької області оголосив підприємство-боржника банкрутом, внаслідок чого було розпочато провадження щодо його ліквідації.

Заявник отримав 525 грн 72 коп. із присудженої йому судом суми, решта боргу залишається невиплаченою.

30 липня 2005 р. він звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання рішення національного суду, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і ст. 1 Протоколу 1 до неї. Оскільки заявник не подавав скаргу щодо виплати йому грошової компенсації, суд не присудив йому жодної суми.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛАЗАРЕНКО проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 26885/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LAZARENKO v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no. 26855/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявником у справі є Віктор Тимофійович Лазаренко, 1953 р. н., який мешкає у м. Олександрія.

28 травня 2004 р. Олександрійський міськрайонний суд Кіровоградської області постановив, щоб ДП «Олександріявугілля» виплатило заявнику 14 тис. 632 грн 2 коп. заборгованості із заробітної плати та інших виплат. Це рішення стало остаточним, але було виконане лише частково через брак коштів у підприємства-боржника; борг ДП «Олександріявугілля» перед заявником складає 2 тис. 189 грн 18 коп.

У невстановлений час було розпочато провадження щодо ліквідації ДП «Олександріявугілля», а припис щодо виконання рішення, ухваленого на користь заявника, було передано ліквідаційній комісії.

30 червня 2005 р. заявник звернувся Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання вчасно рішення національного суду, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і ст. 1 Протоколу 1 до неї та зобов'язав Україну виплатити заявнику протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішенням національного суду, а також 2 тис. 100 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛАЗАРУК проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 6261/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LAZARUK v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no. 6261/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявницею у справі є Єлена Романовна Лазарук, 1949 р. н., яка мешкає у м. Миколаїв.

25 листопада 1998 р. заявниця подала цивільний позов до Миколаївського районний суду проти гр. Л., свого сусіда, оспоряючи його право на використання земельної ділянки. 15 січня 1999 р. гр. Л. подав зустрічний позов, стверджуючи, що він має право на зазначену ділянку.

11 січня 2000 р. Миколаївський районний суд відхилив скаргу заявниці та підтримав зустрічний позов гр. Л. 16 березня 2000 р. зазначений суд ухвалив додаткове рішення, вимагаючи, щоб гр. Л. встановив огорожу між його ділянкою та ділянкою заявниці, а також сплатив останній судові витрати.

12 квітня 2000 р. суд Миколаївської області підтримав зазначені рішення із незначними змінами, і вони стали остаточними. У липні 2000 р. вони були виконані в повному обсязі.

До Європейського суду з прав людини заявниця звернулася зі скаргою на тривалий судовий розгляд у її справі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. 200 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОЛЕГ КОЛЕСНИК проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 17551/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF OLEG KOLESNIK v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no. 17551/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) і (3) «Право на справедливий судовий розгляд»;

Обставини справи

7 листопада 1998 р. відповідно до слів заявника у справі – Олега Ребазовіча Колесніка – (10 листопада 1998 р. відповідно до документів) його разом із трьома іншими особами було заарештовано за підозрою у вбивстві з обтяжуючими обставинами та пограбуванні. Відповідно до слів заявника, міліція жорстоко поводитися з ним, щоб домогтися зізнання та порушила його право на адвоката.

Під час допиту 10 листопада 1998 р. заявник зізнався, що 19 серпня 1998 р. він та інші підозрювані вбили гр. С. під впливом алкоголю, а 2 жовтня 1998 р. вбили гр. Б. 11 листопада 1998 р. під час відтворення подій заявник підтвердив попереднє зізнання. 13 листопада 1998 р. його знову допитали і він ще раз підтвердив свої свідчення. Подібні зізнання зробили гр. Т., гр. Ю., гр. Б. Усі перелічені слідчі дії відбувалися без участі адвоката. Заявнику надали адвоката лише 18 листопада 1998 р.

У невстановлений час мати заявника подала скаргу проти міліціонерів за жорстоке поводження із заявником, однак

Прокуратура відхилила скаргу через відсутність доказів. Апеляція не подавалася.

29 березня 1999 р. під час допиту заявник вже заперечив початкові свідчення і заявив про свою невинність, відзначивши, що його змусили до зізнання.

2 червня 1999 р. розслідування обставин справи було завершено і справу передано в Кіровоградський обласний суд.

1 липня 1999 р. суд направив справу у прокуратуру Кіровоградської області для додаткового розслідування, тому що початкове слідство порушило певні положення Кримінального кодексу, зокрема право на правовий захист, та через брак речових доказів. Прокуратура повинна була повторно провести слідчі дії у присутності адвоката заявника.

10 травня 2000 р. додаткове розслідування було завершено і справу передану до обласного суду.

6 лютого 2001 р. обласний суд визнав заявника винним у подвійному вбивстві з обтяжуючими обставинами і пограбуванні та засудив його до 14 років ув'язнення. Під час винесення вироку суд керувався зізнаннями заявника та інших підозрюваних від 10, 11 та 13 листопада 1998 р., заявами свідків (хоча вони не з'явилися до зали суду), речовими доказами та результатами судової медичної експертизи. Заяви свідків від захисту не були взяті до уваги.

Верховний суд України не задовольнив апеляцію заявника і 10 травня 2001 р. підтримав рішення обласного суду від 6 лютого 2001 р.

2 листопада 2001 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на несправедливий суд, а також те, що йому не надали адвоката під час допиту та змусили до зізнання і, крім того, позбавили права залучати свідків.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і (3) Конвенції, а також постановив, що визнання самого факту порушення зазначених положень є достатньою справедливою компенсацією за моральну шкоду, якої було завдано заявнику.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САВІНСКІЙ ТА ШЕВЧЕНКО проти України» від 19 листопада 2009 р. (заяви № 34168/05 та № 45750/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SAVINSKIY AND SHEVCHENKO v. UKRAINE of 19 November 2009 (Applications nos. 34168/05 and 45750/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі є Анатолій Фьодоровіч Савінскій, 1939 р. н., який мешкає у м. Павлоград, та Олександр Ігорович Шевченко, 1957 р. н., який мешкає у м. Слов'янськ.

7 червня 2001 р. Павлоградський міський суд постановив, щоб колишній роботодавець А. Савінського – ДП «Першотравенское шахтостроительное управління-4» – виплатив йому 6 тис. 376 грн 66 коп. заборгованості із заробітної плати та інших виплат.

24 грудня 1997 р. Слов'янський міський суд постановив, щоб колишній роботодавець О. Шевченка – ВАТ «Содовий завод» – виплатив йому 1 тис. 829 грн 89 коп. заборгованості із заробітної плати та інших виплат. 17 липня 2000 р. цей самий суд постановив підприємству-боржнику додатково виплатити О. Шевченку 7 тис. 173 грн 09 коп заборгованості із виплат, призначених йому у зв'язку із виходом на пенсію.

Після того, як обидва рішення стали остаточними, виконавчі служби почали процедури їх виконання. Згодом обидва підприємства-боржники було оголошено банкрутами та розпочато провадження щодо їх ліквідації, які, ймовірно, тривають досі. Виконання судових рішень, ухвалених на користь заявників, було припинене; ці рішення досі лишаються невиконаними.

У цьому зв'язку заявники звернулися до Європейського суду з прав людини із відповідними скаргами.

Рішення суду

Враховуючи спільне фактичне і правове підґрунтя заяв, суд вирішив їх об'єднати, визнавши обидві заяви прийнятними, а також визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї і зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями національних судів, ухваленими на їхню користь, а також 2 тис. 600 євро компенсації О. Шевченку за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СКАЛОУХОВ ТА ІНШІ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заяви № 8107/06, № 8473/06, № 8475/06, № 15941/06 та № 32116/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SKALOUKHOV AND OTHERS v. UKRAINE of 19 November 2009 (Applications nos. 8107/06, 8473/06, 8475/06, 15941/06 and 32116/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниками у справі є п'ятеро громадян України: Владімір Івановіч Скалоухов (перший заявник), Тамара Петровна Міколюк (друга заявниця), Александр Ніколаєвіч Менщіков (третій заявник), Єкатеріна Мітрофановна Кондратюк (четверта заявниця) та Фелікс Вацлавовіч Бернадській (п'ятий заявник). Всі заявники є колишніми працівниками ДП «Шахта імені К. І. Поченкова» (далі – підприємство).

Заявники подали позови до суду проти колишнього роботодавця, вимагаючи проведення перерахунку заробітної плати за період із січня 1997 р. до жовтня 2001 р., а також компенсації втрат, яких вони зазнали, за їхніми словами, у результаті неправильних підрахунків, здійснених підприємством; заявники також вимагали компенсації за нематеріальний збиток. Суд першої інстанції задовольнив їхні позови, і виконавча служба почала процедури виконання рішень.

У невстановлений час підприємство-боржника було ліквідовано. Тоді заявники звернулися до суду з вимогою замінити боржника у виконавчих провадженнях на інше державне підприємство. Суд задовольнив їхню вимогу і замінив боржника на ДП «Укрвуглереструктуризація».

Апеляційний суд скасував рішення суду першої інстанції, ухвалені на користь заявників; Верховний Суд України підтримав це рішення.

З червня 2008 р. виконавча служба повернула заявникам приписи щодо виконання їхніх рішень і припинила процедури їх виконання, а рішення залишилися невиконаними.

Тоді заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами на невиконання судових рішень, ухвалених на їхню користь, тривалість проваджень щодо перерахунку заробітної плати, а також тривалий судовий розгляд за їхньою вимогою щодо заміни підприємства-боржника.

Рішення суду

Суд одноставно:

- вирішив об'єднати заяви;
- визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо невиконання рішень, ухвалених на користь заявників;
- постановив, що немає потреби перевіряти скаргу стосовно тривалості проваджень щодо заміни підприємства-боржника;

а також зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями суду першої інстанції, ухваленими на їхню користь, як компенсацію за матеріальний збиток, та присудив кожному із заявників як справедливую компенсацію такі суми:

- В. Скалоухову – 2 тис. 365 євро;
- Т. Міколюк – 2 тис. 340 євро;
- А. Менщікову – 2 тис. 500 євро;
- Є. Кондратюк – 2 тис. 215 євро;
- Ф. Бернацкому – 2 тис. 635 євро.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТВЕРДОХЛЄБОВ проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 27341/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF TVERDOKHLEBOV v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no. 27341/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 14 «Заборона дискримінації»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

13 лютого 1997 р. заявника у справі – Владіміра Ніколаєвіча Твердохлєбова – було затримано на під час перетину українського кордону за підозрою у торгівлі наркотиками та конфісковано машину разом із речами, документами і грошима, які в ній знаходилися; при цьому працівники митниці відмовилися скласти опис конфіскованих у заявника речей. Згодом митна служба передала машину на зберігання приватній компанії «Форум».

26 червня 1997 р. Свердловський суд засудив заявника до п'яти років ув'язнення за торгівлю наркотиками і конфіскував усе його майно. 8 жовтня 1997 р. Луганський обласний суд змінив це рішення, засудивши заявника до п'яти років ув'язнення умовно без конфіскації майна.

Коли у листопаді 1997 р. компанія «Форум» повернула заявнику машину, він виявив на ній серйозні пошкодження і відсутність окремих деталей, а також документів та його особистих речей, у тому числі грошей. За свідченнями представників компанії «Форум», 20 лютого 1997 р. машину у такому стані їй передали працівники митної служби.

4 січня 1998 р. заявник подав позов до Свердловського суду проти Свердловської митниці, вимагаючи компенсації за матеріальний та нематеріальний збиток.

26 березня 1998 р. суд частково задовольнив скаргу заявника і присудив йому частину компенсації, яку він вимагав. 28 травня

1998 р. Луганський обласний суд скасував це рішення та направив справу на повторний розгляд до цього самого суду.

9 листопада 1998 р. Свердловський суд відхилив позови заявника.

19 лютого 1999 р. прокуратура порушила кримінальне провадження проти двох працівників митниці – гр. В. та гр. С. за запитом заявника, який стверджував, що ці два працівники відповідальні за завдання шкоди його машині та майну.

15 вересня 1999 р. Президія Луганського обласного суду скасувала рішення від 9 листопада 1998 р. за запитом прокуратури і повернула справу до суду першої інстанції для повторного розгляду.

16 лютого 2000 р. Свердловський суд припинив цивільне провадження, очікуючи результату судового провадження проти працівників митниці, яке триває досі.

У грудні 2007 р. заявник помер, а у невстановлений час до цивільного провадження як спадкоємці приєдналися його мати та дочка, від імені яких у суді виступала сестра померлого Іріна Ніколаєвна Кулікова. За її свідченнями, у травні 2009 р. слухання у цивільній справі було відновлено, та її розгляд досі триває у суді першої інстанції.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргами на необґрунтовано тривалий розгляд у цивільній справі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, постановив, що немає потреби перевіряти скаргу за ст. 13 Конвенції, а також зобов'язав Україну виплатити бенефіціарам майна заявника протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 4 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТЕЛЕГІНА проти України» від 19 листопада 2009 р. (заява № 2035/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF TELEGINA v. UKRAINE of 19 November 2009 (Application no. 2035/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявницею у справі є Таїсія Алексеевна Телегіна, 1952 р. н., яка мешкає у м. Запоріжжя.

Заявниця, очолюючи митницю Запорізького аеропорту, дала інструкції працівникам митниці стосовно того, що депутати місцевих рад мають звільнитися від митних перевірок під час перетину українського кордону.

За період з 9 березня до 22 травня 1998 р. було порушено кримінальні справи проти гр. Ч., гр. С., гр. Б., гр. М., гр. Н. та гр. К. у зв'язку з контрабандним ввезенням товарів в Україну (згодом справи проти гр. Б., гр. М. та гр. Н. було закрито).

22 травня 1998 р. проти заявниці було порушено кримінальну справу за звинуваченням у перевищенні службових повноважень, а 11 серпня 1998 р. справи заявниці, гр. Ч. та гр. К. було об'єднано (при цьому заявниця дала підписку про невиїзд).

17 червня 1998 р. її було звинувачено в отриманні хабара, а наступного дня заарештовано і залишено під вартою.

7 вересня 1998 р. справу було передано до суду.

12 травня 1999 р. Запорізький обласний суд визнав заявницю винною у злочинній недбалості, засудив до 10 місяців і 24 днів ув'язнення та постановив дати підписку про невиїзд. Оскільки заявниця вже відбула призначений термін, перебуваючи під вартою, того самого дня її було звільнено. Верховний Суд України скасував це рішення, апелюючи до того факту, що суд не розглянув усі обставини справи, та відправив справу на повторний розгляд. 16 березня 2000 р. Запорізький обласний суд виніс рішення,

аналогічне рішення від 12 травня 1999 р., яке також було скасовано Верховним Судом України з тим самим обґрунтуванням.

15 жовтня 2001 р. Запорізький районний суд визнав заявницю винною у злочинній недбалості та засудив до одного року ув'язнення, але її було звільнено від відбування покарання внаслідок закінчення строку давності обвинувачень проти неї.

10 грудня 2001 р. це рішення підтримав апеляційний суд, але його рішення було скасоване рішенням Верховного Суду України від 8 жовтня 2002 р., а справу повернули на повторний розгляд до апеляційного суду на тій підставі, що не було належним чином розглянуто апеляції заявниці, гр. Ч. та гр. К.

18 грудня 2002 р. Апеляційний суд Запорізької області скасував рішення від 15 жовтня 2001 р. і повернув справу до прокуратури на додаткове розслідування.

24 вересня 2003 р. Запорізький районний суд припинив кримінальне провадження проти заявниці внаслідок закінчення строку давності обвинувачень проти неї.

До Європейського суду з прав людини заявниця звернулася зі скаргою на тривалий судовий розгляд у її справі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалого розгляду справи заявниці у національних судах та постановив, що саме встановлення факту порушення є достатньою справедливою компенсацією за нематеріальну шкоду, завдану заявниці.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БЕНДРИТ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №1661/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BENDRYT v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.1661/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У невстановлений час проти гр. Л. було порушено кримінальну справу за нанесення тілесних ушкоджень заявнику у справі – Олексію Васильовичу Бендриту.

11 лютого 1999 р. заявник подав позов проти гр. Л. до Липовецького суду, щоб отримати компенсацію за матеріальні та нематеріальні збитки. 18 серпня 1999 р. суд визнав гр. Л. винним, але його амністували. Позов було частково задоволено.

26 березня 2003 р. Липовецький суд присудив заявнику у справі 1 тис. 731 грн 11 коп. компенсації за матеріальні збитки та 3 тис. грн за нематеріальні збитки, але Вінницький обласний апеляційний суд скасував це рішення і відправив справу на повторний розгляд. 27 лютого 2006 р. Верховний Суд України задовольнив касаційну скаргу заявника і підтримав рішення від 26 березня 2003 р.

17 травня 2007 р. Липовецька виконавча служба розпочала провадження відповідно до рішення суду від 26 березня 2003 р., але рішення залишається досі не виконаним. У невстановлений час заявник звернувся до Вінницького окружного адміністративного суду, а пізніше до Київського апеляційного адміністративного суду і Вищого адміністративного суду зі скаргою на бездіяльність виконавчої служби.

2 грудня 2003 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на тривалість виконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд задовольнив скаргу заявника і визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику 1 тис. 200 євро за нематеріальні збитки та 110 євро за судові витрати впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БІЛЄЦКАЯ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №25003/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BILETSKAYA v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.25003/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст.1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

16 травня 2005 р. суд м. Славутич зобов'язав державне підприємство «Центральне підприємство по переробці радіоактивних відходів» виплатити заявниці у справі – Білецькой Любові Михайловне – 6 тис. 57 грн 34 коп. компенсації із заробітної плати та за нематеріальні збитки. Рішення стало остаточне 16 червня 2005 р.

У травні 2006 р. Міністерство палива та енергетики України повідомило заявницю про ліквідацію вищезазначеного державного підприємства та нестачу коштів для розрахунку відповідно до рішення суду від 16 травня 2005 р. Рішення залишається невиконаним.

3 червня 2006 р. заявниця звернулася зі скаргою до Європейського суду з прав людини.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст.1 Протоколу 1 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг відповідно до рішення національного суду, а також 1 тис. 200 євро за нематеріальні збитки та 56 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВАСІЛЬЧУК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №31387/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VASILCHUK v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.31387/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст.1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

16 серпня 1999 р. заявника у справі – Івана Філіпповіча Васільчука звільнили з роботи з Чорнобаївського сільського комунального господарства «Джерело», підпорядкованого Херсонському обласному виробничо-кооперативному об'єднанню сільського комунального господарства «Облсількомунгосп».

Заявник тричі подавав позов проти компанії «Облсількомунгосп», заперечуючи проти свого звільнення і вимагаючи компенсації.

Вперше він звернувся до Дніпровського районного суду м. Херсон у серпні 1999 р. 22 серпня 2001 р. суд задовольнив його скаргу і зобов'язав «Облсількомунгосп» відновити його на робочому місці та виплатити 4 тис. 800 грн.

3 вересня 2001 р. державна виконавча служба розпочала виконавче провадження, але не відомо, чи воно було завершене.

5 квітня 2002 р. заявник звернувся до Суворовського районного суду м. Херсон з позовом проти «Облсількомунгосп», оскільки останнє тривалий час не відновлювало його на посаді.

4 лютого 2005 р., взявши до уваги той факт, що рішення суду від 22 серпня 2001 р. виконане не було, суд присудив заявнику 8 тис. 81 грн 70 коп. компенсації, а 24 травня 2005 р. Херсонський обласний суд збільшив суму до 17 тис. 206 грн. Однак рішення не було виконане через ліквідацію господарства.

17 липня 2006 р. Херсонський обласний господарський суд оголосив про банкрутство компанії «Облсількомунгосп», а 19

березня 2008 р. її було вилучено з Єдиного державного реєстру підприємств.

У вересні 2005 р. заявник подав скаргу до Дніпровського районного суду м. Херсон проти «Облсількомунгосп» з вимогою виплатити компенсацію через не відновлення його на посаді. Суд задовольнив скаргу і присудив йому 9 тис. 495 грн 75 коп. компенсації. Рішення залишається невиконаним.

Вчетверте заявник подав скаргу до Дніпровського районного суду м. Херсон проти місцевого управління юстиції та двох відділень виконавчої служби, щоб отримати компенсацію за нематеріальні збитки, у зв'язку з довготривалим невиконанням рішення від 22 серпня 2001 р.

23 грудня 2005 р. суд зобов'язав виплатити заявнику у справі 6 тис. грн. 8 червня 2006 р. Херсонський обласний апеляційний суд заперечив провину місцевого управління юстиції та зменшив суму компенсації до 4 тис. грн. Рішення залишається невиконаним через нестачу коштів у боржника.

Заявник також подавав ряд інших позовів, які не були задоволені судом.

16 серпня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення його права на чесний та відкритий суд, тривалість розгляду його справи та на невиконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості розгляду справи заявника та виконання рішення, ст. 13 та ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції, а також зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного всі заборгованості відповідно до рішень національних судів і 2 тис. 600 євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГІМАДУЛІНА ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 30675/06, № 30785/06, № 32818/06, № 34468/06 та № 49001/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GIMADULINA AND OTHERS v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application nos. 30675/06, 30785/06, 32818/06, 34468/06 та 49001/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі є п'ятеро громадян України – Є. В. Гімадуліна (заява № 30675/06), А. А. Коняєв (заява № 30785/06), В. Г. Козлова (заява № 32818/06), А. К. Данков (заява № 34468/06) та М. О. Бондаренко (заява № 49001/06).

У різний період кожен із заявників отримав одне чи кілька остаточних судових рішень, згідно з якими їм мали бути сплачені певні суми кількома компаніями (в яких державна частка становить не менше 25% від статутного капіталу); було розпочато процедури виконання зазначених рішень.

Після того, як ці рішення стали остаточними, було розпочато провадження щодо банкрутства чи ліквідації компаній-боржників. Згодом виконавча служба припинила процедури виконання рішень і передала приписи щодо їх виконання відповідним ліквідаційним комісіям чи арбітражним керуючим для подальшої роботи. Кілька компаній-боржників було остаточно ліквідовано.

З огляду на тривале невиконання рішень суду, ухвалених на їхню користь, кілька заявників – Є.В. Гімадуліна, А.А. Коняєв та А.К. Данков – подавали позови проти виконавчої служби щодо відшкодування збитків, яких вони зазнали, але безуспішно; інші скаржилися до різних державних органів, але також безрезультатно.

Більшість рішень, ухвалених на користь заявників, було виконано. Але заявники у різний час звернулися до Європейського

суду з прав людини зі скаргами на тривале невиконання судових рішень.

Рішення суду

Враховуючи спільне фактичне і правове підґрунтя заяв, суд вирішив їх об'єднати, одноставно визнав порушення положень ст. 6 (1) і 13 Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї і зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями національних судів, ухваленими на їхню користь, а також присудив заявникам такі суми:

- Є.В. Гімадуліній – 350 євро за нематеріальний збиток та 10 за судові витрати;
- А.А. Коняєву – 350 євро за нематеріальний збиток та 10 за судові витрати;
- В.Г. Козловій – 800 євро за нематеріальний збиток;
- А.К. Данкову – 350 євро за нематеріальний збиток;
- М.О. Бондаренку – 2 тис. 600 євро.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГОНЧАРОВ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №7867/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GONCHAROV v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.7867/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст.1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

16 квітня 1998 р. заявник у справі – Павел Васільєвіч Гончаров – звернувся до Артемівського міського суду зі скаргою на свого колишнього роботодавця – компанію А. – та Державний пенсійний фонд щодо перерахунку та виплати йому зарплати й пенсії.

5 травня 1999 р. на прохання заявника суд призначив проведення експертизи та відклав провадження у справі. 18 листопада 1999 р. суд також на прохання заявника відмінив експертизу і відновив розгляд справи.

З 18 листопада 1999 р. до 8 квітня 2002 р. слухання у суді не проводилися.

7 лютого 2003 р. суд відхилив скаргу заявника як необґрунтовану.

12 червня 2003 р. Донецький обласний апеляційний суд відхилив апеляцію заявника і підтримав рішення від 7 лютого 2003 р. 27 серпня 2003 р. заявник подав касаційну скаргу, яку суд також відхилив. 9 вересня 2005 р. Верховний суд України відхилив касаційну скаргу заявника як необґрунтовану.

Із двадцяти судових слухань по справі шість були відкладені на прохання відповідача або через відсутність його представника, вісім на прохання заявника та через подання додаткових скарг.

4 лютого 2006 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на довготривалий розгляд його справи в національному суді.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) щодо тривалості розгляду справи в суді, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДУДНИК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №17985/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DUDNYK v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.17985/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

8 травня 2004 р. заявниця у справі – Катерина Василівна Дудник звернулася зі скаргою до Європейського суду з прав людини на неефективність розслідування обставин загибелі її сина.

30 травня 2000 р. невідомий наніс черепно-мозкову травму сину заявниці гр. І. Д. у коридорі гуртожитку Черкаського технологічного університету.

7 червня 2000 р. Придністровський районний відділ міліції порушив кримінальну справу за фактом нанесення тяжких тілесних ушкоджень.

8 червня 2000 р. гр. І. Д. помер, не приходячи до тями. Відповідно, кримінальну справу було переоформлено за фактом нанесення тяжких тілесних ушкоджень, що призвели до смерті.

25 липня та 15 серпня 2000 р. Придністровська районна прокуратура визначила ряд процесуальних завдань для розслідування. 25 вересня 2000 р. міліція припинила розслідування через відсутність версій щодо підозрюваного.

1 лютого 2001 р., зважаючи на скаргу сім'ї, Придністровська прокуратура скасувала рішення про завершення розслідування, вважаючи, що міліція не виконала всіх вимог цивільно-процесуального законодавства України, а також завдань, визначених прокуратурою.

5 квітня 2001 р. заявниця отримала дозвіл брати участь у провадженні на правах постраждалої сторони та цивільного позивача.

15 червня 2001 р. прокуратура Черкаської області визнала, що розслідування справи блокувалося через непотрібні затримки і без пояснень, а слідчий підлягає дисциплінарному покаранню за серйозні процесуальні порушення.

20 вересня та 27 листопада 2001 р. прокуратура Черкаської області, а також Міністерство внутрішніх справ запевнили заявницю, що пильно стежать за розглядом справи.

Листом від 5 грудня 2001 р. Генеральна прокуратура України засвідчила, що розслідування було недбалим і зобов'язала прокуратуру Черкаської області вжити відповідних заходів, порадивши передати справу іншому слідчому. 14 грудня 2001 р. справу було передано до управління МВС України в Черкаській області.

Декілька разів розслідування знову припинялося через відсутність відомостей про підозрюваного. Ці рішення були скасовані через невідповідні заходи слідства. У жовтні 2004 р. Придністровська районна прокуратура вирішила провести внутрішнє розслідування щодо службового недбальства.

Всього у ході розслідування було проведено 47 допитів, одна очна ставка та дві процедури упізнання підозрюваного, а також дві медичні експертизи. Кримінальна справа досі залишається відкритою.

25 травня 2003 р. сім'я заявниці висунула скаргу проти Черкаського технологічного університету з приводу відсутності у гуртожитку, де постраждав І. Д., охорони.

1 жовтня 2003 р. Придністровський районний суд відхилив скаргу заявниці, тому що І. Д. постраждав не з провини університету. Це рішення підтримали 20 листопада 2003 р. та 17 серпня 2004 р. суд Черкаської області та Верховний Суд України відповідно.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 2 Конвенції щодо неефективності розслідування обставин загибелі сина заявниці, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІВАН ПАНЧЕНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №10911/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF IVAN PANCHENKO v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.10911/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявник у справі – Іван Іванович Панченко – інвалід війни. З 1994 р. його було внесено до спеціального списку військовослужбовців, які відповідно до законодавства України мають пріоритетне право на отримання державного житла.

У травні 1997 р. заявник подав позов до суду м. Бровари (далі – міський суд) проти Броварської міської ради, вимагаючи від суду зобов'язати відповідача забезпечити його житлом на пріоритетній основі. Суд відхилив позов заявника, останній подав апеляцію, а 19 серпня 1997 р. рішення міського суду підтримав Суд Київської області (з 2001 р. – Апеляційний суд Київської області).

У серпні 2001 р. заявник звернувся до міського суду з позовами проти Броварського міського виконавчого комітету, Київської обласної державної адміністрації та Міністерства оборони України із вимогою надати йому житло і виплатити компенсацію за нематеріальні збитки.

10 грудня 2001 р. суд відхилив скаргу заявника, а 14 березня 2002 р. Апеляційний суд Київської області (далі – Апеляційний суд) відправив справу на повторний розгляд. 27 листопада 2002 р. міський суд знову відхилив скаргу заявника.

6 червня 2003 р. Апеляційний суд скасував рішення від 27 листопада 2002 р. і зобов'язав Міністерство оборони забезпечити заявника житлом впродовж трьох місяців з набуття рішенням статусу остаточного. 20 жовтня 2003 р. Державна виконавча служба розпочала виконавче провадження.

У травні 2004 р. заявник звернувся до суду з вимогою змінити засіб виконання судового рішення і виплатити вартість квартири у грошовому еквіваленті у розмірі 225 тис. 332 грн 40 коп.

13 жовтня 2004 р. міський суд частково задовольнив скаргу, зобов'язавши Міністерство оборони виплатити Броварській міській

раді вищезазначену суму. 12 травня 2005 р. суму було переведено на банківський рахунок ради.

26 травня 2005 р. міський суд уповноважив Броварський міський виконавчий комітет придбати житло заявнику відповідно до рішення від 6 червня 2003 р. зі змінами, внесеними рішенням від 13 жовтня 2004 р.

14 серпня 2007 р. Броварський міський виконавчий комітет виписав заявнику ордер на заселення житлової площі, але він його не забрав, незважаючи на неодноразові запрошення з боку виконавчого комітету.

У листопаді 2007 р. заявник порушив справу у міському суді проти Броварського міського виконавчого комітету з проханням анулювати ордер, тому що житлова площа була меншою за гарантовану законодавством України і придбана шляхом незаконного тендеру. 8 вересня 2008 р. суд відхилив скарги заявника як необґрунтовані.

Крім того, у жовтні 2005 р. заявник звернувся з адміністративним позовом до міського суду проти Броварської міської ради з вимогою виплатити йому компенсацію за матеріальні збитки через затягування виконання рішення суду, ухваленого на його користь.

У жовтні 2006 р. він також звернувся до Генеральної прокуратури з клопотанням порушити кримінальну справу проти Броварської міської ради за розкрадання та зловживання бюджетними коштами. Обидві скарги були відхилені.

8 лютого 2005 р. заявник звернувся зі скаргою до Європейського суду з прав людини, зокрема, на тривалий судовий розгляд та невиконання рішення суду, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1), ст. 13 та ст. 1 Протоколу 1, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 23 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ІЛЬЧИШИН ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 8802/07, № 8729/07, № 8739/07, № 8991/07, № 8996/07, № 9447/07 та № 10058/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ILCHYSHYN AND OTHERS v. UKRAINE of 10 December 2009 (Applications nos. 8802/07, 8729/07, 8739/07, 8991/07, 8996/07, 9447/07 and 10058/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі виступають сім громадян України: Галина Михайлівна Ільчишин (перша заявниця), Галина Іллярівна Сосяк (друга заявниця), Роман Ярославович Блищак (третій заявник), Володимир Васильович Бурий (четвертий заявник), Наталія Василівна Шевченко (п'ята заявниця), Світлана Богданівна Блищак (шоста заявниця) та Ніна Петрівна Онищак (сьома заявниця).

Відповідно до рішення Дрогобицького суду, ухваленого 20 травня 2004 р., четвертому заявнику було присуджено 774 грн 33 коп. компенсації за різні виплати із заробітної плати, вчительські премії, а також судові витрати. Рішеннями від 28 вересня 2004 р. Дрогобицький суд присудив першій заявниці 342 грн 6 коп., другій – 1 тис. 53 грн 5 коп., третьому заявнику – 976 грн 95 коп., п'ятій заявниці – 1 тис. 355 грн 50 коп., шостій – 456 грн 64 коп. та сьомій 543 грн 50 коп.

Рішення на користь заявників було частково виконане впродовж 2006 р., а повністю – до 2 жовтня 2008 р.

Заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами на тривале невиконання рішень, ухвалених на їх користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і ст. 1 Протоколу 1 Конвенції та зобов'язав Україну впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного виплатити

кожному заявнику по 600 євро компенсації за нематеріальні збитки та по 5 євро кожному за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАРПУХАН ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 45524/05, № 39316/07, № 39326/07, № 39329/07, № 39331/07, № 39332/07, № 39333/07, № 39335/07, № 39337/07, № 39339/07, № 39342/07, № 39360/07, № 39407/07, № 39411/07, № 39418/07, № 39422/07, № 39426/07, № 39429/07, № 39433/07 та № 45858/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KARPUKHAN AND OTHERS v. UKRAINE of 10 December 2009 (Applications nos. 45524/05, 39316/07, 39326/07, 39329/07, 39331/07, 39332/07, 39333/07, 39335/07, 39337/07, 39339/07, 39342/07, 39360/07, 39407/07, 39411/07, 39418/07, 39422/07, 39426/07, 39429/07, 39433/07 and 45858/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі виступили: Андрей Ігоревич Карпухан, Светлана Михайловна Помогаєва, Віктор Петрович Євтушевич, Людмила Валентіновна Момрік, Ніна Івановна Медвед, Ларіса Александровна Самофалова, Віталій Євгенєвич Самофалов, Татьяна Вікторівна Горская, Валентіна Леонідовна Шевченко, Валентіна Вікторівна Серкіна, Николай Михайлович Серкін, Татьяна Анатольєвна Піндур, Єлена Владімірівна Кажарская, Людмила Александровна Тімошенко, Ольга Александровна Ясючєня, Віталій Владімірович Ясючєня, Наталія Ніколаєвна Бичек, Вєра Сергєєвна Носко, Іріна Ніколаєвна Пікуліна, Іван Павлович Жуков.

Відповідно до рішень міського суду м. Красний Луч, ухвалених у 2002 – 2005 рр., ДВАТ «Центральна збагачувальна фабрика “Янівська”» повинно було виплатити заявникам у справі заборгованість із заробітної плати та інші платежі. Рішення на користь заявників не виконане досі.

Заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами на невиконання рішення суду у встановлений час. Суд об'єднав 20 заяв в одну справу.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) та ст. 1 Протоколу 1 Конвенції та зобов'язав Україну впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного виплатити заявникам борг відповідно до рішень національного суду, 40 євро кожному за судові витрати, а також:

– А. Карпухану – 111 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;

– С. Помогаєвой – 251 євро за матеріальні та 2 тис. 600 євро за нематеріальні збитки;

– В. Євтушевічу – 287 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;

– Л. Момрік – 401 євро за матеріальні та 2 тис. 340 євро за нематеріальні збитки;

– Н. Медвед – 326 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;

– Л. Самофаловой – 1 тис 855 євро за матеріальні та 2 тис. 600 євро за нематеріальні збитки;

– В. Самофалову – 266 євро за матеріальні та 2 тис. 600 євро за нематеріальні збитки;

– Т. Горской – 217 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;

– В. Шевченко – 217 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;

– В. Серкіной – 141 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;

– Н. Серкіну – 133 євро за матеріальні та 2 тис. 600 євро за нематеріальні збитки;

– Т. Піндур – 205 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;

- Є. Кажарской –160 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;
- Л. Тимошенко – 217 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;
- О. Ясючені – 442 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;
- В. Ясючені – 511 євро за матеріальні та 2 тис. 600 євро за нематеріальні збитки;
- Н. Бичек – 208 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;
- В. Носко – 665 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;
- І. Пікуліной – 224 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки;
- І. Жукову – 10 тис. 505 євро за матеріальні та 1 тис. євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КАСЯНЧУК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №4187/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KASYANCHUK v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.4187/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниця у справі – Людмила Леонідівна Касянчук – працювала в державній будівельно-промисловій компанії «Атомспецбуд». У невстановлений час заявниця подала позов проти зазначеної компанії в Новоград-Волинський міський суд з вимогою виплатити їй 8 тис. 677 грн 37 коп. заробітної плати.

27 червня 2002 р. згідно з наказом Міністерства палива та енергетики України підприємство було ліквідоване.

15 квітня 2003 р. міський суд зупинив провадження у справі через ліквідацію боржника.

Листом від 15 грудня 2003 р. ліквідаційна комісія повідомила про визнання за компанією боргу і заявницю було внесено до реєстру кредиторів підприємства.

19 грудня 2008 р. заявниці виплатили повну суму боргу.

10 грудня 2004 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 100 євро за нематеріальні збитки та 40 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОКТИШ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №43707/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOKTYSH v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.43707/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), (4), (5) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявник у справі – Ігор Геннадієвіч Коктиш – громадянин Білорусі, молодіжний активіст та музикант.

У 2001 р. заявника та гр. Р. було обвинувачено у вбивстві (за ст. 139 (2) Кримінального кодексу Білорусі) та пограбуванні гр. М. 7

грудня 2001 р. Брестський обласний суд Беларусі виправдав заявника та гр. Р., зазначивши при цьому, що їхні зізнання були отримані із застосуванням фізичного та психологічного тиску, а тому не можуть братися до уваги. 1 лютого 2002 р. Верховний суд Беларусі підтримав це рішення.

Однак 18 травня 2002 р. зазначені рішення були скасовані Президією Верховного Суду Беларусі на основі звернення прокурора, а кримінальну справу було відновлено.

У червні 2002 р. заявник у справі переїхав до України, де він офіційно зареєструвався у м. Житомир. Декілька разів він подорожував до Польщі, а в 2003 р. одружився. За словами заявника, всі ці факти доводять, що він не переховувався від правосуддя.

28 червня 2002 р. Брестський обласний суд призупинив провадження у справі заявника, оскільки його місцезнаходження було невідомим. У невстановлений час його було оголошено в міжнародний розшук, а 25 червня 2007 р. заарештовано у м. Севастополі в Україні.

Згідно зі словами заявника, працівники міліції при затриманні декілька разів стріляли із вогнепальної зброї і застосували фізичну силу. 27 червня 2007 р. постановою Балаклавського районного суду м. Севастополя заявника було заарештовано терміном на 40 днів для забезпечення його екстрадиції в Республіку Беларусь, а 3 серпня 2007 р. суд вирішив продовжити утримання до екстрадиції.

З 26 червня до 5 липня 2007 р. заявника тримали під вартою у Севастопольському ізоляторі тимчасового утримання. За словами заявника, у камері розміром 4 x 8 м з двома спальними місцями утримували 20 осіб. Камера була дуже брудною з різними комахами, без вентиляції та належного освітлення. Майже всі затримані палили, що завдавало заявнику страждань, оскільки він хворий на бронхіальну астму. Можливості виходити на прогулянки не було, годували раз на день шматком хліба та тарілкою супу і водою. Заявнику не надали медичної допомоги у зв'язку з його хворобою.

З 6 липня 2007 р. заявника разом з 12-а особами перевезли до СІЗО у фургоні, розрахованому на 6 осіб, температура в якому була 60 градусів, не було води і вентиляції. Камера цього разу була

2 x 4 м, без вентиляції та належного освітлення. Всі дев'ять осіб, які в ній утримувалися, палили. Заявнику не було надано належної медичної допомоги.

Відповідно до заяв представників уряду, умови утримання та перевезення заявника були хорошими і він не скаржився на проблеми зі здоров'ям, а коли вони виникли, йому надали належне лікування.

8 жовтня 2007 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, щодо ризиків його екстрадиції до Беларусі, а також на умови ув'язнення та транспортування.

3 червня та 7 липня 2009 р. Балаклавський районний суд відхилив клопотання заявника про звільнення з-під арешту, мотивуючи це тим, що відповідно до законодавства арешт в очікуванні екстрадиції не може бути замінений іншим запобіжним заходом.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 (стосовно умов перевезення та утримання під арештом) та попередив про можливість порушення ст. 3 у разі екстрадиції заявника до Беларусі. Крім того, суд засвідчив порушення ст. 5 (1), (4), (5) і ст. 13 та відзначив, що немає підстав розглядати скаргу за ст. 2 та 6 Конвенції. Суд зобов'язав Україну виплатити заявнику 7 тис. євро за нематеріальні збитки впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КРЕЙДІЧ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №48495/07)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KREYDICH v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.48495/07)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 (1), (4), (5) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

Обставини справи

У середині 2006 р. заявник у справі – Віктор Анатолієвіч Крейдіч – переїхав із Беларусі до Києва працювати тренером національної збірної України з вільної боротьби.

15 червня 2007 р. Генеральна прокуратура Республіки Беларусь порушила кримінальну справу проти заявника за фактом хабарництва (максимальний строк ув'язнення 6 років) і виписала ордер на його арешт.

2 липня 2007 р. Управління по боротьбі з організованою злочинністю ГУМВС України в м. Києві отримало запит від Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю та корупцією Республіки Беларусь з проханням допомогти затримати заявника.

18 липня 2007 р. Генеральна прокуратура Республіки Беларусь висунула заявнику обвинувачення в організованій злочинності, зловживанні владою, хабарництві та інших злочинах (максимальний строк ув'язнення 15 років). Того ж дня його заарештували в м. Києві.

20 липня 2007 р. Печерський районний суд м. Києва зобов'язав утримувати заявника під арештом до вирішення питання про його екстрадицію. 31 липня 2007 р. Київський міський апеляційний суд змінив рішення від 20 липня 2007 р. і визначив строк ув'язнення в 40 днів. 20 серпня 2007 р. Печерський районний суд м. Київ продовжив термін ув'язнення.

25 липня 2007 р. Генеральна прокуратура Республіки Беларусь надіслала запит, а 5 листопада 2007 р. Генеральна прокуратура України ухвалила рішення про екстрадицію заявника до Беларусі. Його поінформували про це рішення і про можливість його оскарження впродовж десяти днів з моменту отримання.

13 листопада 2007 р. відповідно до Правила 39 Регламенту Суду уряду України було рекомендовано не здійснювати екстрадицію заявника.

7 квітня 2008 р. Державний комітет у справах національностей та міграції надав заявнику статус біженця.

25 квітня 2008 р. Генеральна прокуратура України надіслала Комітету свою незгоду з цим рішенням. 14 травня 2008 р. Державний комітет відхилив скаргу Генеральної прокуратури.

21 липня 2008 р. Київський обласний адміністративний суд визнав рішення Державного комітету законним. 25 листопада 2008 р. Київський апеляційний адміністративний суд підтвердив це рішення.

28 листопада 2008 р. Генеральна прокуратура України відмовилася від екстрадиції заявника до Беларусі і в той самий день його звільнили з-під арешту.

8 листопада 2007 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, в якій зазначав, що у разі його екстрадиції до Беларусі є ризик того, що його піддадуть тортурам і суд не буде справедливим, а його утримання в ув'язненні незаконне.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1), (4), (5) Конвенції, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику 3 тис. 500 євро за нематеріальні збитки впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КУЦЕНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №41936/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KUTSENKO v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.41936/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст.1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

14 травня 2004 р. Дніпровський районний суд м. Дніпродзержинськ постановив підприємству «Дніпродзержинськтепломережа» (перше підприємство) сплатити заявниці у справі – Тамарє Ананьєвнє Куценко – 2 тис. грн та ВАТ «Дніпродзержинська Теплоцентраль» (друге підприємство) сплатити заявниці 1 тис. грн.

У вересні 2004 р. було розпочато виконавче провадження про повернення боргу. 7 липня 2005 р. перше підприємство виплатило свій борг. З різних причин друге підприємство переносило виплати, в результаті чого рішення досі лишається невиконаним.

10 січня 2005 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на її користь. У червні 2008 р. заявниця померла. Її чоловік – Олег Миколайович Куценко – висловив бажання продовжити розгляд справи у суді.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1), ст. 13 та ст. 1 Протоколу 1 Конвенції, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 800 євро за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЛОГАЧОВА ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 4510/05, № 13273/05, № 26704/06 та № 30757/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LOGACHOVA AND OTHERS v. UKRAINE of 10 December 2009 (Applications nos. 4510/05, 13273/05, 26704/06 and 30757/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

Обставини справи

Заявниками у справі є четверо громадян України: З. Є. Логачова (заява № 4510/05), Л. В. Островерхов (заява № 13273/05), А. І. Горовенко (заява № 26704/06) та І. Ф. Антіпенко (заява № 30757).

У різний час кожен із заявників отримав одне чи кілька остаточних судових рішень, згідно з якими їм мали бути сплачені певні суми кількома компаніями (в яких державна частка становить не менше 25% від статутного капіталу); було розпочато процедури виконання зазначених рішень.

Деякі із заявників не погодилися із сумами, присудженими їм у цих рішеннях (зокрема, Л. В. Островерхов намагався оскаржити рішення суду, але через недотримання ним правил процедури його скаргу було відхилено; інше рішення заявник не оскаржував).

Після того, які ці рішення стали остаточними, було розпочато провадження щодо банкрутства чи ліквідації компаній-боржників. Згодом виконавча служба припинила процедури виконання рішень і передала приписи щодо їх виконання відповідним ліквідаційним комісіям чи арбітражним керуючим для подальшої роботи. Кілька компаній-боржників було остаточно ліквідовано.

Рішення, ухвалені на користь заявників, залишилися невиконаними. Тоді заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами на тривале невиконання національних судових рішень.

Рішення суду

Враховуючи спільне фактичне і правове підґрунтя заяв, суд вирішив їх об'єднати, однострійно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями національних судів, ухваленими на їхню користь, а також присудив заявникам такі суми:

- З. Є. Логачовой – 1 тис. 600 євро компенсації за нематеріальний збиток;
- Л. В. Островерхову – 24 євро компенсації за судові витрати;

- А. І. Горovenko – 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток та 6 євро за судові витрати; а також
- І. Ф. Антіпенко – 2 тис. 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МАЦЮК проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №1751/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MATSYUK v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.1751/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У 1998 – 2000 рр. проти заявника у справі – Вадима Гавриловича Мацюка – податкова міліція Білої Церкви порушувала та призупиняла декілька кримінальних проваджень за розкрадання майна та ухиляння від сплати податків.

6 листопада 2001 р. заявник звернувся до міліції з вимогами компенсувати матеріальні та нематеріальні збитки.

Листом від 23 листопада 2001 р. міліція повідомила заявника, що його вимоги відхилено, оскільки його було визнано винним і амністовано, а майно, яке конфіскували, знаходилося в його розпорядженні.

10 грудня 2001 р. заявник вдруге подав скаргу, але відповіді не отримав. 20 лютого 2002 р. він звернувся до Білоцерківського міського суду. 4 березня 2002 р. суд відклав розгляд справи щодо компенсації за матеріальні збитки і відхилив скаргу про компенсацію за нематеріальні збитки як необґрунтовану.

26 березня 2002 р. заявник документально підтвердив суду інформацію про своє повторне звернення до міліції. 23 квітня 2002 р. суд відхилив скаргу заявника за строком давності.

25 жовтня 2002 р. Київський обласний апеляційний суд скасував зазначене вище рішення і відправив справу на повторний розгляд.

21 листопада 2002 р. Білоцерківський суд відхилив скаргу заявника. Апеляції заявника також були відхилені.

28 листопада 2002 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення його права згідно зі ст. 6 (1) Конвенції.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та постановив, що встановлення самого факту порушення зазначеної статті є достатньою справедливою компенсацією за моральну шкоду, якої було завдано заявнику.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІРОНЕНКО ТА МАРТЕНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №4785/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MIRONENKO AND MARTENKO v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.4785/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (3), (4), (5) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниками у справі виступають Владімір Анатольєвіч Міроненко та Ніколай Алексєєвіч Мартенко.

18 лютого 2000 р. проти заявників та ще двох осіб було висунуто офіційне обвинувачення у викраденні дитини. Злочинці вимагали викуп, однак повернули дитину без грошей.

21 лютого 2000 р. другого заявника, а 22 лютого – першого, було заарештовано за підозрою у співучасті у викраденні дитини.

7 червня 2000 р. слідчий закрит кримінальну справу через те, що заявники підпали під закон про амністію від 11 травня 2000 р., та звільнив їх з-під арешту. Двоє інших підозрюваних постали перед судом у липні 2000 р.

17 серпня 2000 р. Дарницький районний суд м. Києва, який був представлений єдиним суддею Б., задовольнив клопотання представників потерпілого і відправив справу на подальше розслідування.

Відповідно, 22 жовтня 2000 р. заявників знову заарештували. 8 листопада 2000 р. вони подали апеляцію у Московський районний суд м. Києва проти рішення прокурора щодо їх затримання. Декілька разів суд безуспішно намагався отримати документи, відповідно до яких заявників було заарештовано. Після завершення слідства суд врешті отримав документи. 17 січня 2001 р. суд відхилив скаргу заявників, тому що слідство вже було завершене.

16 листопада 2000 р., у присутності слідчого, батько дитини засвідчив, що голос першого заявника – це голос особи, яка телефонувала і вимагала гроші.

Суд відбувався за участю лише одного судді Б. 20 березня та 16 липня 2001 р. Заявники подавали скарги проти того, щоб суддя Б. розглядав їхню справу, бо він раніше працював зі справою і тому, на їхнє переконання, мав упереджене ставлення до заявників. Суд відхилив скаргу.

3 січня 2002 р. Дарницький суд визнав заявників винними у викраденні дитини на основі їх часткового зізнання, свідчень дитини та її батька, а також результатів упізнання голосу. Першого заявника засудили до десяти років позбавлення волі, а другого – до дев'яти.

Заявники подали апеляцію проти цього рішення, тому що на їхню думку, спосіб, в який проводилося упізнання голосу, був незаконним, а суддя, який виносив вирок, не був безстороннім.

10 квітня 2003 р. Верховний суд України відхилив касаційну скаргу заявників.

17 лютого 2000 р. другий заявник був заарештований за хуліганство. Відразу після арешту його, нібито, допитали з приводу участі у викраденні дитини. Відповідно до слів заявника, у міліції у період з 17 до 25 лютого 2000 р. з ним жорстоко поводитися. 18 лютого 2000 р. Дарницький суд засудив другого заявника до десяти днів адміністративного арешту за дрібне хуліганство.

10 вересня 2002 р. другий заявник подав скаргу на жорстоке поводження до Дарницької районної прокуратури. 21 вересня 2002 р. прокуратура вирішила не порушувати кримінальної справи. Апеляції другого заявника не були задоволені.

14 грудня 2009 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення положень статей 5 та 6 Конвенції.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 5 (3), (4), (5) і ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити кожному заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 5 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МІХАЙЛЮК ТА ПЕТРОВ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №11932/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MIKHAYLYUK AND PETROV v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.11932/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 8 (1) «Право на повагу до приватного і сімейного життя».

Обставини справи

Заявниками у справі виступають Іраїда Івановна Міхайлюк (заявниця) та Владімір Петровіч Петров (заявник).

З 1976 до 1996 р. заявник працював у Чорноморській виправній колонії № 74, проживав у кімнаті на території колонії до 1991 р., а пізніше у квартирі заявниці.

У вересні 1998 р. заявники подали громадський позов до Приморського районного суду проти колонії та поштової служби у зв'язку з тим, що адресовані їм листи з національних та міжнародних судів були відкриті та прочитані. Заявники вимагали компенсації за нематеріальні збитки.

29 березня 2001 р. суд відхилив скаргу, засвідчивши, що працівники колонії відкрили два листи, адресовані заявникам, однак, відповідно до національного законодавства, колонія мала право відкривати кореспонденцію, надіслану на її адресу. 19 липня 2001 р. Одеський обласний суд підтримав рішення суду нижчої інстанції. 15 травня 2002 р. Верховний Суд України відхилив касаційне звернення заявників.

24 листопада 2001 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення їх права на повагу до приватного і сімейного життя.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 8 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити кожному заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та двом заявникам 81 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ОСОКІН ТА ОСОКІНА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 8437/06 та № 8470/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF OSOKIN AND OSOKINA v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application nos. № 8437/06 and № 8470/06)

Заяви про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниками у справі є двоє громадян України – А. А. Осокін (перший заявник) та Н. Н. Осокіна (друга заявниця), колишні працівники шахти ім. К. І. Поченкова (далі – компанія).

Заявники звернулися з позовами проти компанії до Червоногвардійського районного суду м. Макіївка, вимагаючи перерахунку заробітної плати, що сплачувалася їм із січня 1997 р. до жовтня 2001 р., та компенсації збитків, яких вони зазнали

внаслідок неправильного її нарахування, проведеного компанією, а також відшкодування нематеріальної шкоди.

Двома окремими рішеннями від 4 квітня 2003 р. суд задовольнив їхні скарги та присудив першому заявнику 2 тис. 75 грн 99 коп. та другій заявниці 2 тис. 301 грн 46 коп. Виконавча служба почала процедури виконання цих рішень.

У невстановлений час компанію було ліквідовано. У червні 2003 р. заявники звернулися до суду з вимогою замінити боржника у виконавчій процедурі на іншу державну компанію. Двома окремими ухвалами від 17 липня 2003 р. суд задовольнив їхню вимогу, змінивши товариство-боржника на товариство «Укрвуглереструктуризація».

16 та 20 жовтня 2003 р. Апеляційний суд Донецької області скасував ухвали суду першої інстанції і відхилив скарги обох заявників. Двома окремими ухвалами Верховний Суд України підтримав ухвали апеляційного суду щодо обох заявників.

Пізніше заявники оскаржили остаточні рішення, ухвалені в їхніх справах Верховним Судом України, проте скарги не були задоволені.

3 червня 2008 р. виконавча служба повернула заявникам приписи щодо виконання рішень, ухвалених на їхню користь, і припинила процедури їх виконання. Ці рішення досі лишаються невиконаними.

До Європейського суду з прав людини заявники звернулися зі скаргами на невиконання рішень суду, ухвалених на їхню користь.

Рішення суду

Враховуючи спільне фактичне і правове підґрунтя заяв, суд вирішив їх об'єднати, визнавши обидві заяви прийнятними, а також одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявникам впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями національних судів від 4 квітня 2003 р., ухваленими на їхню користь, а також такі суми компенсації:

- першому заявнику – 2 тис. 235 євро;
- другій заявниці – 2 тис. 260 євро.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАНОВ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №21231/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PANOV v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.21231/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 1 «Зобов'язання поважати права людини»;

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст.1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявник у справі – Ігор Миколайович Панов – з 18 квітня 1997 р. до 10 липня 2003 р. працював суддею у Голосіївському районному суді м. Київ.

19 липня 2002 р. Святошинський районний суд м. Київ ухвалив рішення про те, що заявник з 1999 р. має право на покращення своїх житлових умов і зобов'язав Державне казначейство України переказати до Голосіївського районного суду 177 тис. 650 грн для купівлі квартири заявнику та його сім'ї.

22 листопада 2004 р. Міністерство юстиції України повідомило заявнику, що Державне казначейство повернуло виконавчого листа, а судові рішення має виконати Державна судова адміністрація.

Рішення суду залишається невиконаним відповідно до неперевірених даних через відсутність коштів.

17 травня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргами на порушення, зокрема положень статей 1, 8, 13 Конвенції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 13 та ст. 1 Протоколу 1, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «РАМУС ТА ІНШІ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заяви № 11867/08, № 11868/08, № 28969/08, № 28971/08, № 28979/08 та № 37484/08)

Judgment in CASE OF RAMUS AND OTHERS v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application nos. 11867/08, 11868/08, 28969/08, 28971/08, 28979/08 and 37484/08)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі є шість громадян України: Т. Н. Рамус (перша заявниця), Н. В. Гріценко (друга заявниця), Н. С. Кліменкова (третья заявниця), А. Н. Акіменко (четверта заявниця), Т. Е. Діденко (п'ята заявниця) та С. А. Міхайлов (шостий заявник). Всі заявники є мешканцями Луганської області.

У різний час суд м. Красний Луч постановив, щоб Державне відкрите акціонерне товариство «Центральна збагачувальна фабрика „Янівська”» Державної холдингової компанії «Донбасантрацит» виплатило заявникам різні суми заборгованості із заробітної плати. Всі рішення стали остаточними, але залишилися невиконаними через брак коштів у товариства-боржника.

20 березня 2007 р. Міністерство вугільної промисловості України постановило ліквідувати товариство-боржника.

Тоді заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами на тривале невиконання рішень національного суду, ухвалених на їхню користь.

Рішення суду

Враховуючи спільне фактичне і правове підґрунтя заяв, суд вирішив їх об'єднати, визнавши всі заяви прийнятними, а також визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї і зобов'язав Україну виплатити заявникам упродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за

рішеннями національних судів, ухваленими на їхню користь, такі суми компенсації за матеріальні та нематеріальні збитки відповідно:

- першій заявниці – 250 євро та 2 тис. 600 євро;
- другій заявниці – 210 євро та 1 тис. 400 євро;
- третій заявниці – 320 євро та 1 тис. 200 євро;
- четвертій заявниці – 370 євро та 1 тис. 400 євро;
- п'ятій заявниці – 520 євро та 2 тис. 600 євро;
- шостому заявнику – 440 євро та 800 євро відповідно, а також 100 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «САВУЛА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява № 12868/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SAVULA v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no. 12868/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

22 лютого 2000 р. Франківський районний суд м. Львів зобов'язав Міністерство юстиції виплатити заявнику у справі – Юрію Михайловичу Савулі – 4 тис. 107 грн 93 коп. 4 березня 2000 р. рішення стало остаточним.

24 грудня 2004 р. державна виконавча служба повернула заявнику виконавчий лист і повідомила його про те, що рішення суду не може бути виконане через нестачу коштів у боржника. Рішення суду залишається невиконаним.

29 березня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на невиконання рішення, ухваленого на його користь, та відсутність ефективного засобу правового захисту.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст.6 (1), ст. 13 та ст. 1 Протоколу 1, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного залишок боргу, а також 2 тис. євро за нематеріальні збитки та 16 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЕРГЕЄВА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №43798/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SERGEYEVA v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.43798/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст.1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниця у справі – Наталія Олексіївна Сергеева – народилася у 1946 р. і проживає у м. Київ.

28 січня 2004 р. Шевченківський районний суд м. Києва зобов'язав Шевченківську районну адміністрацію м. Києва врегулювати питання з приватизацією квартири, в якій проживала заявниця разом із родиною.

13 травня 2004 р. Апеляційний суд м. Києва підтримав рішення, а 27 липня 2004 р. виконавча служба розпочала виконавче провадження. 9 грудня 2004 р. Верховний Суд України підтримав рішення попередньої судової інстанції і воно стало остаточним.

17 та 23 лютого 2005 р. виконавча служба наклала штраф на голову Шевченківської районної адміністрації м. Києва через невиконання рішення суду, а у березні 2005 р. звернулася до прокуратури з вимогою про порушення кримінальної справи, однак її було відхилено.

15 березня 2005 р. Шевченківська районна адміністрація надала заявниці приватизаційні документи, і виконавче провадження було припинено. Однак Бюро технічної інвентаризації відмовилося

реєструвати за заявницею право власності на квартиру, оскільки документи на право власності на зазначену квартиру, видані іншій стороні – муніципальній компанії, не були визнані недійсними.

6 грудня 2005 р. виконавча служба наклала штраф на Шевченківську районну адміністрацію м. Києва за невиконання рішення суду.

19 грудня 2005 р. Шевченківська районна адміністрація м. Києва подала позов щодо анулювання права власності муніципальної компанії на квартиру. 2 червня 2006 р. Шевченківський районний суд м. Києва анулював право власності муніципальної компанії.

20 листопада 2006 р. Бюро технічної інвентаризації зареєструвало за заявницею право власності на помешкання. 8 грудня 2006 р. виконавче провадження було завершено.

15 листопада 2005 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення суду, ухваленого на її користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, а також ст. 1 Протоколу 1 до неї і зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СКРИПЕЦЬ проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява № 41236/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SKRYPETS v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no. 41236/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

- ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;*
- ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;*
- ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.*

Обставини справи

Заявником у справі є Віталій Ярославович Скрипець, 1967 р. н., мешканець м. Новий Розділ.

4 квітня 2003 р. Миколаївський суд постановив ВАТ «Новороздільський завод фунгіцидів» сплатити заявнику 1 тис. 884 грн 77 коп. відшкодування заборгованості із заробітної плати та понесених ним судових витрат.

8 травня 2003 р. виконавча служба розпочала процедуру виконання зазначеного рішення.

25 жовтня 2006 р. товариство-боржника було оголошено банкрутом; процедура його ліквідації триває досі.

19 травня 2006 р. заявник отримав 659 грн 32 коп. від присудженої йому судом суми.

За інформацією, наданою представником уряду, 31 жовтня 2008 р. заявник отримав додатково 150 грн. 78 коп. від суми боргу. Заявник не заперечив цю інформацію, звернувшись до Європейського суду з прав людини зі скаргами на порушення його прав на виконання судового рішення, ухваленого на його користь, у розумний строк, а також на ефективний засіб правового захисту.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і ст. 13 Конвенції, а також ст. 1 Протоколу 1 до неї і зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим рішенням статусу офіційного решту боргу за рішенням національного суду від 4 квітня 2003 р. як компенсацію за матеріальні збитки та 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ТАМАРА ВАСІЛЬЄВНА ЛЕН ТА ГРІГОРІЙ КУЗМІЧ ЛЕН проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява № 852/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF TAMARA VASILYEVNA LEN AND GRIGORIY KUZMICH LEN v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no. 852/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі є Тамара Васільєвна Лен (далі – заявниця) та Грігорій Кузміч Лен (далі – заявник), 1945 р. н. та 1937 р. н. відповідно, які мешкають у м. Слов'янськ Донецької області та є колишніми працівниками ВАТ «Содовий завод».

31 жовтня 1997 р. та 14 травня 2003 р. суд м. Слов'янськ постановив, щоб зазначене ВАТ виплатило заявниці 1 тис. 709 грн 25 коп. та 5 тис. 513 грн 92 коп. заборгованості із заробітної плати та інших виплат.

3 листопада 1997 р. та 22 лютого 2001 р. зазначений суд, а 22 вересня 2003 р. – комісія з трудових спорів постановили, щоб ВАТ «Содовий завод» виплатило заявникові 2 тис. 211 грн 18 коп, 9 тис. 157 грн 04 коп. та 2 тис. 356 грн 92 коп. заборгованості із заробітної плати.

Усі ці рішення стали остаточними, і виконавча служба почала процедури їх виконання.

3 січня 2001 р. Донецький арбітражний суд розпочав провадження щодо банкрутства ВАТ «Содовий завод», а 4 вересня 2003 р. суд, оголосивши його банкрутом, розпочав процедуру ліквідації товариства, яка досі триває.

Рішення, ухвалені на користь заявників, досі не виконані, тому вони звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами на невиконання національних судових рішень.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) і 13 Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї і зобов'язав Україну виплатити заявникам протягом трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями національних судів, ухваленими на їхню користь, а також присудив заявникам такі суми:

- 900 євро компенсації заявниці та 1 тис. 800 євро – за матеріальний збиток;
- 2 тис. 600 євро кожному заявнику за нематеріальний збиток; а також
- 20 євро 55 центів обом заявникам за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАГІН проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №20437/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHAGIN v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.20437/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1), (2) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

У невстановлений час було порушено кримінальну справу за підозрою у тому, що мережа приватних підприємств „Топ-сервіс” під керівництвом заявника у справі – Ігоря Ігоревича Шагiна, організувала збройне угруповання для ліквідації державних службовців та бізнесменів, які заважали її діяльності.

28 квітня 2000 р. Подільський районний суд м. Києва наклав на заявника дванадцять днів адміністративного арешту за силовий опір міліції. З 28 квітня до 10 травня 2000 р. заявник виступав свідком у справі, зокрема, його допитали.

10 травня 2000 р. заявника заарештували вже як підозрюваного в рамках кримінального розслідування. Того самого дня Прокуратура м. Києва провела прес-конференцію, за матеріалами

якої 12 травня 2000 р. з'явилися статті у газетах «Сьогодні», «Факти і Коментарі», «День», «Київські відомості» та ін.

19 травня 2000 р. Прокуратура м. Києва висунула заявнику обвинувачення у бандитизмі, а саме, в організації злочинного угруповання, яке здійснило вісім убивств, один замах на вбивство та побиття. Пізніше заявнику були висунуті й інші обвинувачення.

Слухання у справі відбувалися в Апеляційному суді м. Києва з 4 листопада 2002 р. до 16 березня 2004 р. Суд був змушений орендувати приміщення кінотеатру, щоб умістити всіх присутніх через широкий громадський розголос справи. 23 травня 2003 р. суд вирішив проводити слухання за зачиненими дверима.

15 березня 2004 р. суд визнав заявника винним у створенні злочинної організації, підбурюванні до трьох вбивств, а також підбурюванні до нанесення тілесних ушкоджень співробітнику правоохоронних органів та замаху на його життя і засудив заявника до довічного ув'язнення. 14 грудня 2004 р. Верховний суд України підтримав рішення нижчого суду.

1 червня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на не публічний розгляд його справи у суді, а також порушення принципу презумпції невинності.

Рішення суду

Суд визнав порушення положень ст. 6 (1) (право на публічний розгляд справи) та 6 (2) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику 2 тис. євро за нематеріальні збитки впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ШАСТІН ТА ШАСТІНА проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №12381/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHASTIN and SHASTINA v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no.12381/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниками у справі виступили Людмила Євгенівна Шастіна та Пьотр Павлович Шастін. 2 квітня 2008 р. заявник помер, але заявниця вирішила продовжити провадження у справі від імені свого чоловіка.

Заявники працювали на державному підприємстві ВАТ «Содовий завод».

24 жовтня 1997 р. та 5 червня 1998 р. Слов'янський міський суд зобов'язав зазначену компанію виплатити заявниці відповідно 1 тис. 752 грн 56 коп. та 717 грн 74 коп. боргу із заробітної плати.

24 жовтня 1997 р. та 28 березня 2001 р. суд також зобов'язав виплатити 940 грн 84 коп. та 715 грн 63 коп. заявнику.

Рішення суду стали остаточними і державна виконавча служба розпочала виконавче провадження.

3 січня 2001 р. Арбітражний суд Донецької області (з 2001 р. – Господарський суд Донецької області) розпочав провадження щодо банкрутства компанії-боржника. 4 вересня 2003 р. суд визнав банкрутство і ухвалив рішення про ліквідацію підприємства.

Рішення на користь заявників не було виконане.

19 лютого 2004 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на їхню користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав скаргу заявників прийнятною і визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЯНГОЛЄНКО проти України» від 10 грудня 2009 р. (заява №14077/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF YANGOLENKO v. UKRAINE of 10 December 2009 (Application no. 14077/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

5 листопада 1998 р. заявник порушив справу у Торезькому міському суді проти свого колишнього роботодавця, державної компанії «Торезантрацит», про необхідність перерахунку місячної зарплати через травму, пов'язану з роботою, а також виплати компенсації за нематеріальні збитки. 13 липня 2000 р. суд частково задовольнив претензії заявника та ухвалив рішення про одноразову виплату йому 948 грн 27 коп. та щомісячну виплату 50 грн 48 коп.

Відповідач подав апеляцію до Донецького обласного суду, який 14 серпня 2000 р. скасував зазначене рішення і відправив справу на повторний розгляд. Ще одним відповідачем на цій стадії розгляду справи стала державна компанія «Укрвуглереструктуризація» (далі – Компанія 1).

5 лютого 2003 р. Торезький міський суд частково задовольнив скаргу заявника і зобов'язав Компанію 1 виплатити 4 тис. 574 грн 33 коп. одноразово, а також 122 грн 90 коп. щомісячно до кінця життя. Відповідно до слів заявника апеляція на це рішення не подавалася і воно стало остаточним. Державна виконавча служба у невстановлений час розпочала виконавче провадження.

11 жовтня 2004 р. Міністерство палива та енергетики України розпочало процес ліквідації Компанії 1. 27 вересня 2006 р., відповідно до рішення Міністерства вугільної промисловості України, державне підприємство «Донвуглереструктуризація» (далі – Компанія 2) поглинуло Компанію 1. Своєю чергою 29 грудня 2007 р. Компанію 2 було реорганізовано, і вона злилася з державним підприємством «Укрвуглеторфреструктуризація» (Компанія 3).

9 квітня 2009 р. Державна виконавча служба звернулася до Торезького міського суду з клопотанням змінити боржника у справі. Виконавче провадження було призупинене. 23 червня 2009 р. суд відхилив клопотання виконавчої служби. Рішення від 5 лютого 2003 р. залишається невиконаним.

У січні 2001 р. заявник порушив справу у Торезькому міському суді проти місцевої служби соціального забезпечення через нібито невірний розрахунок його пенсії. 27 лютого 2001 р. суд відхилив

претензії заявника. 23 квітня 2001 р. Донецький обласний суд підтримав рішення суду.

У квітні 2002 р. заявник порушив справу у Донецькому обласному апеляційному суді проти Торезького міського суду з наміром отримати компенсацію за довготривалий розгляд його скарги проти компанії «Торезантрацит». 11 квітня 2002 р. суд вирішив, що відповідно до національного законодавства не може розглядати скаргу проти суду нижчої інстанції, якщо заявник не задоволений його рішенням.

У жовтні 2003 р. заявник порушив справу у Торезькому міському суді проти Компанії 2 щодо компенсації за зарплату та нематеріальні збитки. 23 липня 2004 р. суд відхилив претензії заявника. Апеляції заявника також були відхилені.

6 квітня 2005 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на довготривалий розгляд його справи у суді і невиконання рішення, ухваленого на його користь 5 лютого 2003 р.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну виплатити заявнику борг та компенсацію у сумі 2 тис. євро за нематеріальні збитки впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Лісабонський договір вступає у дію

New EU treaty enters into force (euroactive, 01.12.2009)

1 грудня 2009 р. вступив у дію Лісабонський договір, який визначає принципи функціонування інститутів влади розширеного Європейського Союзу і спрямований на посилення його ролі на міжнародній арені. Договір, підписаний у португальській столиці у грудні 2007 р., замінив собою проект Конституції для Європи, підтримати який у 2005 р. відмовилися у ході національних референдумів громадяни Франції та Нідерландів.

Процес ратифікації Лісабонського договору виявився досить тривалим, останньою його завершила Чеська Республіка у листопаді 2009 р.

Лісабонський договір увібрав у себе доповнені й перероблені положення раніше укладених угод про принципи життєдіяльності об'єднаної Європи – Римського договору (1957 р.), Маастрихтського (1992 р.), Амстердамського (1996 р.) і Ніццького (2000 р.) договорів. Він також містить більшість інновацій, запропонованих проектом Конституції ЄС, але без згадки про утвердження в Союзі подібних до державних символів – прапора і гімну.

Лісабонський договір запроваджує інституційні нововведення та визначає фундаментальні принципи, права та свободи ЄС.

Договір передбачає введення посади Президента Європейської Ради, який обиратиметься на два з половиною роки. Він готуватиме і головуватиме на самітах Європейського Союзу та, за посадою, виконуватиме представницькі функції.

Крім того, створено єдину координаційну посаду в зовнішньополітичній сфері – Високого представника Європейського Союзу із закордонних справ та безпекової політики, який очолить нову зовнішньополітичну й дипломатичну службу, а також буде заступником Голови Європейської Комісії.

З 2014 року кількість Комісарів Європейської Комісії буде обмежено двома третинами від кількості держав – членів ЄС, а

загальна кількість місць у Європейському Парламенті збільшиться до 751-го.

Національні парламенти держав – членів ЄС отримали право вносити пропозиції щодо законопроектів Європейського Союзу. У випадку, якщо одна третина парламентів буде проти проекту акта, він направлятиметься на доопрацювання в Європейську Комісію.

Право законодавчої ініціативи матимуть і громадяни ЄС. Для внесення пропозицій Європейській Комісії їм необхідно буде зібрати 1 млн підписів.

Лісабонський договір запроваджує нову, більш ефективну систему ухвалення рішень інституціями ЄС. Система голосування на пропорційній основі існуватиме до 2014 року, потім на три роки буде запроваджено механізм блокуючої меншості і лише після цього буде введено нову систему голосування за формулою так званої подвійної більшості, тобто 55 % від кількості держав-членів, які представляють 65 % від кількості населення ЄС.

При цьому у Раді ЄС істотно розширюється кількість сфер ухвалення рішень за формулою кваліфікованої більшості голосів, серед них сфера юстиції та внутрішніх справ, енергетики, інтелектуальної власності, гуманітарної допомоги тощо.

Договір змінює порядок переліку цінностей та завдань Європейського Союзу. Пріоритетними напрямками співпраці держав – членів ЄС визначено проведення спільної енергетичної політики та реалізацію спільної стратегії боротьби зі змінами клімату. Значну увагу зосереджено на питаннях ефективного функціонування енергетичного сектору, зокрема енергопостачання й розвитку нових та відновлюваних джерел енергії. Важливими залишаються і соціальні завдання – забезпечення повної зайнятості населення та соціальний захист.

Відповідно до Договору держави – члени ЄС реалізують спільну безпекову та оборонну політику та у разі терористичної атаки чи стихійного лиха повинні діяти разом, подібно до держав – членів НАТО.

Крім того, одним із найважливіших нововведень стане можливість виходу держави-члена зі складу ЄС. Відповідне рішення ухвалюватиметься за підсумками загальних переговорів.

Саміт Україна – ЄС

EU-Ukraine Summit on 4th December in Kyiv (ec.europa.eu, 03.12.2009)

4 грудня 2009 р. у Києві відбувся XIII щорічний саміт Україна – ЄС за участю Президента України В. Ющенко, міністра закордонних справ П. Порошенка, Прем'єр-міністра Швеції Фредріка Райнфельдта, Голови Європейської Комісії Жозе Мануеля Баррозу, а також міністра закордонних справ Швеції Карла Більдта і Комісара ЄС з питань зовнішніх відносин і європейської політики сусідства Беніті Ферреро-Вальднер.

Сторони відзначили значні успіхи у розвитку співробітництва між ЄС та Україною, зокрема у сферах зовнішньої політики та безпеки, захисту навколишнього середовища та клімату, економічній та фінансовій, енергетиці. Учасники саміту зосередили увагу на гострих питаннях впливу фінансово-економічної кризи на регіон та змінах клімату як проблеми глобального характеру.

Представники ЄС наголосили на тому, що незважаючи на допомогу МВФ, в Україні необхідно проводити реформи для забезпечення стабільності та відновлення її економіки. Також було відзначено важливість налагодження торгівлі, зокрема з ЄС, яка є рушійною силою розвитку та процвітання. Україна як член СОТ має виконувати взяті на себе зобов'язання, і протекціонізм – це лише тимчасовий захід, але не відповідь на труднощі, які виникли через кризу.

Напередодні конференції ООН зі змін клімату широко обговорювалося питання налагодження співпраці між ЄС та Україною зі скорочення шкідливих викидів в атмосферу – у довгостроковій перспективі на 50 % до 2050 р.

Сторони високо оцінили те, що Україна стала першим партнером ЄС у рамках програми забезпечення підтримки енергоефективності та розвитку відновлюваної енергетики у країнах-сусідах. За ініціативи Шведського головування у листопаді 2009 р. було започатковано проект Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та захисту навколишнього середовища, згідно з яким коштом ЄС, уряду України та інших донорів будуть реалізовані різноманітні заходи з енергозбереження.

У контексті бачення подальшого розвитку енергетичної сфери було акцентовано увагу на необхідності приєднання України до

Договору про енергетичне співтовариство та продовженні проведення реформ відповідно до укладених раніше угод.

ЄС пообіцяв продовжити переговори щодо підписання Угоди про асоціацію з Україною у зв'язку зі значною кількістю невирішених питань. Водночас було погоджено розпочати діалог щодо спрощення візового режиму з Україною.

Одним із визначних досягнень саміту стало підписання Стратегічної угоди про співпрацю України з Європолем.

Результати шведського головування в ЄС

Outcomes of the Swedish EU Presidency (se2009.eu, 16.12.2009)

У другому півріччі 2009 року головування в ЄС перебрала на себе Швеція. Потрібно відзначити, що це був нелегкий період, коли нагального вирішення вимагали, зокрема, питання економіки, безробіття, змін клімату. Проте Швеція змогла досягти певних успіхів у вирішенні багатьох проблем.

Одним із першочергових завдань шведського головування було продемонструвати готовність держав – членів ЄС діяти злагоджено та взяти на себе відповідальність у боротьбі зі змінами клімату під час конференції ООН у Копенгагені у грудні 2009 р. Відтак було узгоджено довгостроковий план скорочення викидів парникових газів на 80 % до 2050 р. у порівнянні з 1990 р., а у найближчій перспективі скорочення викидів на 20 % до 2020 р. Однак, незважаючи на великі сподівання ЄС, значних успіхів на конференції так і не було досягнуто, а ухвалено лише політичну угоду.

В умовах серйозної економічної кризи шведське головування зосередилося на збереженні стабільності фінансової системи і запровадило жорсткий нагляд та контроль за фінансовими ринками. Було створено три нових наглядових органи для контролю за банківським сектором, сектором страхування та безпеки функціонування ринків. Також були запроваджені нові норми достатності капіталу, які дозволять зменшити можливості перепродажу ризиків та вбережуть банки від значних втрат. Своєю чергою це сприятиме зниженню ризиків для господарств та підприємств, які відчутно постраждали при скороченні кредитування.

Значну увагу було зосереджено на розробці нового плану розвитку Європейського Союзу до 2020 р. Основними стратегічними напрямками визначено збереження екології в умовах економічного розвитку, підвищення конкурентноспроможності, залучення інвестицій у наукові дослідження та освіту, забезпечення повної зайнятості населення та стимулювання підвищення кваліфікації працівників.

Наприкінці жовтня 2009 р. було ухвалено стратегію Європейського Союзу щодо Балтійського моря, яка передбачає поглиблення та підвищення ефективності співробітництва восьми держав – членів ЄС, які належать до Балтійського регіону, для того щоб перетворити його на більш динамічний, заможний, доступний, привабливий та безпечний, а також сприяти покращенню екологічного стану Балтійського моря.

Шведське головування сприяло ухваленню так званої Стокгольмської програми у сфері юстиції, свободи та безпеки. Її розраховано на п'ять років і спрямовано на посилення співпраці у таких пріоритетних питаннях, як сприяння захисту громадянських прав, посилення співпраці органів правопорядку, забезпечення гнучкої імміграційної політики.

Одним із значних досягнень Шведського головування експерти відзначають проведення ґрунтовної підготовки до вступу в дію Лісабонського договору з 1 грудня 2009 р. і забезпечення виходу Європейського Союзу з інституційної кризи. Вдалося досягти компромісу щодо обрання Германа Ван Ромпея Президентом ЄС терміном на два з половиною роки та Кетрін Ештон – Високим представником ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики на п'ять років. Було також переобрано Голову Європейської Комісії.

Під час головування Швеції продовжився процес розширення Європейського Союзу – заявки на вступ подали Ісландія та Сербія. Інші Балканські країни також зблизилися з ЄС, зокрема було затверджено безвізовий режим із Чорногорією та Македонією.

У зовнішньополітичній площині Шведське головування сприяло укріпленню позицій Європейського Союзу на світовій арені і приділило значну увагу питанням миру, розвитку, демократії та захисту прав людини. З метою зміцнення співпраці з ключовими

партнерами в умовах міжнародної фінансово-економічної кризи було проведено сім двосторонніх самітів ЄС з ПАР, Бразилією, США, Індією, Китаєм, Росією та Україною. Шведське головування продовжило роботу над стратегією «Східне партнерство», а також взяло участь у розробці детального плану дій у рамках співробітництва з Афганістаном та Пакистаном.

ЄС про «слабку» угоду зі змін клімату, підписану у Копенгагені

EU looks beyond «weak» Copenhagen climate deal (euractive.com, 19.12.2009)

З 7 до 18 грудня 2009 р. представники 192-х країн світу зібралися у Копенгагені на 15 Конференцію Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату. Метою саміту було, перш за все, укладення договору, який замінив би Кіотський протокол, укладений 1997 р., на тлі зростання занепокоєння серед науковців тим, що глобальне потепління відбувається швидше, ніж очікувалося.

Після двох тижнів виснажливих переговорів лідери 25-ти країн уклали угоду, яка визнає потребу обмежити глобальне підвищення середньорічної температури на планеті нижче двох градусів. Основу документа склали пропозиції, представлені п'ятьма країнами – США, Китаєм, Індією, Бразилією і Південною Африкою. Однак угода на п'яти сторінках не містить жодних чітких домовленостей щодо скорочень викидів парникових газів ані у короткостроковій перспективі до 2020 р., ані у довгостроковій до 2050 р.

Виступаючи у Копенгагені, голова Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу, не приховуючи свого розчарування, заявив, що угода не виправдала очікувань ЄС.

Науково-практичне видання

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Випуск 16

*За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України*

Випуск підготували:

Копиленко О. Л. (керівник), Зайчук О. В., Ворошилова І. В.,
Горькавий С. С., Журавський В. С., Коптева О. О., Мовчан Ю. В.,
Санченко А. Є., Українець Н. П.

Відповідальний за випуск

Білоусов Л. В.

Редактор

Мищак І. М.

Підписано до друку 25.02.2010.

Формат 60x90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 7,6. Обл.-вид. арк. 5,78.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.